БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 164 (911)

17 АВГУСТ ШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Пахтакорларнинг юксак ватанпарварлик ҳаракати

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллиги яқинлашмоқда. Бутун мамлакатда бу Улуғ байрам шарафига социалистик мусобақа тобора авж олмоқда, халқ ижодий кучлари ўсмоқда. Октябрь олди социалистик мусобақасига қўшилган пахтакорларимиз ҳам Ватан олдидаги ўз бурчларини садоқат билан бажариш — мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш учун курашмоқдалар. Колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ўз устларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар, юксак ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Областимиз пахтакорлари пахта ҳосилини ошириш юзасидан илгари олинган мажбуриятларини қайтадан кўриб чиқишга қарор қилган андижонлик пахтакорларнинг ташаббусини якдиллик билан маъқулладилар. Тошкент пахтакорлари бу йил мамлакатга 500 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Тошкент область колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлдилар ва бу байроқни қўлдан бермаслик учун кучга-куч, ғайратга-ғайрат қўшиб фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Областимиз колхоз ва совхозлари далаларида ижодий меҳнат қайнамоқда. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари августнинг ҳар бир ғанимат кунидан унумли фойдаланиб, ҳар бир туп ғўзада етиштирилган 10 кўсакни 12 кўсакка, 12 кўсакни эса 14 кўсакка етказиш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этмоқдалар.

Колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари ҳозиргача етиштирилган ҳосилни чамалаб кўриб, илгариги мажбуриятларини ўзгартирмоқдалар, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун қўшимча, оширилган социалистик мажбуриятлар олмоқдалар. Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзолари бу соҳада юксак ватанпарварлик намунасини кўрсатдилар. «Коммунизм»ликлар илгариги олган ўз мажбуриятларини ўзгартирдилар ва ҳар гектар ердан 29 центнер ўрнига 40 центнердан пахта етиштиришга карор қилдилар. Бўка районидаги Вильямс номли, Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи», Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» ва бошқа колхозлар «Коммунизм» колхози аъзоларининг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватламоқдалар, ўз устларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар.

Илғор колхоз ва совхозлар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш учун шу кунларда ғўза парваришини сира ҳам бўшаштирмай давом эттирмоқдалар. Ғўза қатор ораларини ишлаш, ўғитлаш, суғориш, чеканка қилиш ишлари ғўзанинг аҳволига, шароитига қараб олиб борилаётир, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кескин курашилмоқда. Улар августнинг қолган ғанимат кунларидан унумли фойдаланиш учун бутун имкониятларни сафарбар этмоқдалар.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, баъзи бир район, колхоз ва совхоз раҳбарлари августнинг ғанимат кунларидан етарли фойдаланмаётирлар. Улар хотиржамлик кайфиятига, бўшашувчиликка йўл қўймоқдаларки, бу ҳосилнинг тақдирига таъсир қилмоқда. Масалан, Бўка, Пискент, Оққўрғон районларида ғўза парваришида хотиржамликка йўл қўйилмоқда, бегона ўтларга қарши, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши етарли кураш олиб борилмаётир. Ўрта Чирчиқ районида август ойи тадбирлари етарли амалга оширилмаётир. Сувдан фойдаланиш, ғўзани кеча-кундуз суғориш ишлари қониқарли эмас. Бундай бепарволик ва хотиржамлик кайфиятларига мутлақо чек қўймоқ керак.

Қардош Тожикистон ва Туркманистон республикасидан келган ўзаро текшириш бригадалари ишимиздаги камчиликларни рўй-рост большевикчасига очиб ташладилар, ғўза парваришидаги мавжуд қолоқликни тезда тугатиш йўлларини кўрсатиб бердилар. Қардошлар маслаҳатларига амал қилиш, улар кўрсатган камчиликларни тезда бартараф қилиш августнинг қолган кунларида ғўза парваришини янада кучайтиришга катта ёрдам беради.

Август ойининг ярми тамом бўлди. Ҳозирги ҳар бир кун ҳар бир соат ва ҳар бир минут ғаниматдир. Шу кунлардан тўла ва унумли фойдаланиб ғўзанинг ривожланиши ва ҳосил тугишини тезлаштирадиган барча тадбирларни амалга ошириш, ғўза қаторларига шарбат оқизиш ва экинни барги орқали озиқлаштириш, ғўзаларни ўз вақтида қондириб суғориш, чеканкани ўз вақтида сифатли қилиб ўтказиш, ғўза зараркунандаларига, айниқса ўргимчак канага қарши кураш олиб бориш энг муҳим вазифадир.

Августнинг қолган кунлари ичида ва сентябрнинг биринчи декадаси ичида ҳосил тўплаш, тўпланган ҳосилни сақлаб қолиш, пахтанинг барвақт пишиб етилиши учун барча тадбирларни кўрмоқ керак. Бунинг учун айниқса ғўзаси ривожланишдан орқада қолаётган колхоз ва совхозларга яқиндан ёрдам берайлик. Бу колхоз ва совхозларга қўшимча равишда одамлар ажратиш, зарур моддий-техника ёрдами кўрсатиш юзасидан барча тадбирларни кўрмоқ керак. Шунингдек, пахтанинг етилишини тезлаштириш учун ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, коллектор-зовур шохобчаларини тозалаш учун зарур миқдора кишилар ва механизмларни сафарбар этиш зарур.

Ҳосил учун курашнинг муваффақияти ғўзаларни ўз вақтида қондириб суғоришга боғлиқдир. Шунинг учун ҳам ғўзаларни чанқатиб қўйишга ёки бўлмаса бостириб суғориш фактларига мутлақо йўл қўйилмасин. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ғўзани қўшэгатлаб суғориш тўғрисида қарор қабул қилган. Бу қарорни оғишмай амалга ошириш ва ҳамма колхоз ва совхозларда суғоришнинг сифатли ўтказилишини таъминлаш муҳим вазифадир.

Август — ҳосилга-ҳосил қўшиш ойидир. Партия ташкилотлари Улуғ Октябрнинг шонли 40 йиллиги шарафига бошланиб кетган социалистик мусобақага етакчилик қилишлари, пахта етиштириш юзасидан олинган илгариги мажбуриятни қайтадан кўриб чиқиб, оширилган социалистик мажбурият олаётган район, колхоз, совхозларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлашлари ва оммалаштиришлари лозим.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари ғўза парваришида кечикаётган участкаларни илғор участкалар даражасига етказиб олишга алоҳида эътибор беришлари, ҳар бир колхоз ва совхозда олинган социалистик мажбуриятни тўла қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун барча куч ва воситаларни сафарбар этишлари лозим. Шунга эришмоқ керакки, ҳар бир туп ғўзада 10-12 тадан кўсак бўлсин.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақани янада қизитайлик, мамлакатга 500 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирайлик. Бу — колхозчилар, МТС ва совхоз ишчиларининг, барча меҳнаткашларнинг Улуғ Октябрнинг 40 йиллигига тўёнаси бўлади.

ДЕҲҚОН БИЛАН СЎЗЛАШГАНДА...

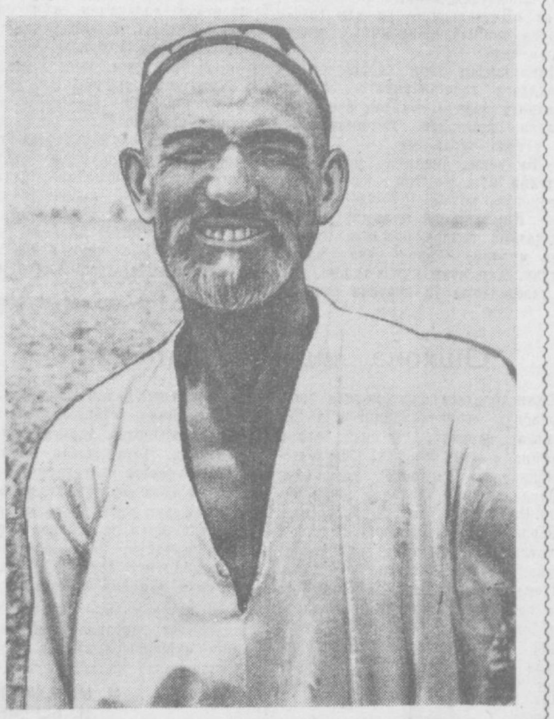

Биз Мадали ота звеносидамиз.

— Бу йил ҳавонинг ёмон келгани рост, — деди мадали ота Маниёзов. — Аммо қўрққанга қўш кўринар деганларидек ҳавонинг ёмон келганлиги айрим, елкаси иссиқда куймаган «оғайнилар»га баҳона бўлди. Бир кун сув кам келиб қолса, уч кунгача нолиб юрадиганлар ҳам бор. Бор сувни ғўзангга қўйсанг-чи, ҳарна намлангани фойда-ку, десанг, нормадагиси келмаяпти дейди. Икки гапнинг бирида кун яхши исимаяпти дегани-деган. Лекин ғўзасини ўт эзиб қўйганини кўрмайди. Ўтдан тозаласанг бағрига иссиқ тегади-да биродар! Ғўзамиз кечки бўлиб қолаяпти дейдиганлар ҳали ҳам бор. Ахир ғўзага ривож берадиган ўзимиз-ку, эртадан кечгача ўтириб гапиринг, ғўза ўсмайди. Вақтида озиғини, сувини бериб, чопиқ, культивациясини жойига қўйсангиз ўсади, ҳосилига-ҳосил қўшади.

Июль тугади. Ғўзамизда 10 тадан, ундан ортиқ кўсак бор деб августда кетмонни елкага ташламадик, тракторни даладан чиқармадик, ҳарна ишлаганимиз фойда, биттадан кўсак қўшилса ҳам хирмонимизга барака киради, деб, мана кўриб турибсизлар бола-чақа билан даладамиз. Билиб қўйинг, августда ялло қилиб юрган кишининг даласи октябрда гавжум бўлмайди, кўсак ахтариб қолади. «Қозонда бўлса — чўмичга чиқади» дегани шу!

Андижонликлар пойгани олиб кетишди. Ишни жойига қўйишиб, 20 минг тонна ортиқ пахта беришга қарор қилишибди. Биз ҳам қараб турмаймиз. Илгариги мўлжалимиз 60 центнердан эди. Звеномиз аъзолари 5 центнер қўшиб—давлатга ҳар гектар ердан 65 центнердан пахта берамиз, деб айтдилар.

Мадали ота гапи билан иши бир кишилардан экан. Унинг ўзи ҳам, звено аъзолари ҳам ана шу қўшимча мажбуриятни шараф билан бажариш учун шу кунларда астойдил меҳнат қилмоқда. Она-Ватанга 16 гектар ернинг ҳар гектаридан 65 центнердан ҳосил етиштириб бериш учун кураш олиб борилмоқда.

Суратда: Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхознинг звено бошлиғи уста пахтакор Мадали ота **Маниёзов.**

М. Шевелев фотоси.

ТЕЛЕГРАММА

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг раиси

Климент Ефремович ВОРОШИЛОВГА

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси

Николай Александрович БУЛГАНИНГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари

Никита Сергеевич ХРУШЧЕВГА

Азиз ўртоқлар,

Корейс халқининг Миллий байрами — қаҳрамон Совет Армияси корейс халқини япон империализми зулмидан озод қилган куннинг 12 йиллиги муносабати билан биз Корея Халқ-Демократик Республикаси Олий Халқ Мажлиси Президиуми, Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумати, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети, бутун корейс халқи номидан ва шахсан ўз номимиздан Сизга ва Сиз орқали Совет Иттифоқи Олий Совети Президиумига, Совет Иттифоқи Ҳукуматига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва қардош совет халқига энг қизғин салом йўллаймиз.

Корейс халқи озод қилинганидан бери ўтган 12 йил ичида ватан озодлиги ва мустақиллиги йўлидаги курашда, социализм қурилишида эришган муваффақиятларини фахрланиб якунламоқда ва ўз халоскори ва самимий дўсти — улуғ совет халқига дўстлик ва чексиз миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилади.

Корейс халқи Корея Меҳнат партиясининг ва Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукуматининг раҳбарлиги остида ўзининг қимматли тарихий ғалабасини — республиканинг шимолий қисмида халқ-демократик тузумни ва демократик базани, яъни ватанни бирлаштириш гарови бўлган бу базани душманларнинг ҳамлаларидан қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, уни иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан янада кўпроқ мустаҳкамламоқда ва халқ хўжалигини урушдан кейинги даврда тиклаш ҳамда ривожлантириш уч йиллик планини муваффақият билан бажариб, биринчи беш йиллик планни бажариш учун курашга баланд руҳ ва зўр ғайрат билан киришди.

Мамлакатимизнинг шаҳар ва қишлоқларида социализм қатъий ғалаба қозонмоқда ва барча меҳнаткашлар марксизм-ленинизм байроғи остида Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети ва Ҳукумати теварагига ҳар қачонгидан кўра кўпроқ монолит бўлиб жипслашдилар. Улуғ Ленин таълимоти ва КПССнинг қимматли тажрибаси Корея Меҳнат партиясига унинг бутун фаолияти учун қўлланмадир. Корея ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ҳамда совет халқининг беғараз ёрдами эса корейс халқининг ҳамма муваффақиятларига ишончли гаровдир. Корейс халқи улуғ совет халқи билан дўстликни ҳеч нарса билан алмаштириш мумкин бўлмаган энг қимматли нарса деб ҳисоблайди ҳамда у Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик лагердаги барча мамлакатларнинг халқлари билан пролетар интернационализми асосидаги бирдамликни янада мустаҳкамлаш учун зўр бериб ҳаракат қилади.

Биз Сизга ва совет халқига КПССнинг доно раҳбарлиги остида коммунизм қуришдан иборат улуғ ишда ҳамда янги урушнинг олдини олиш учун ва бутун дунёда мустаҳкам тинчлик учун курашда янада порлоқ муваффақиятларга эришишни чин кўнгилдан тилаймиз.

Яшасин Корея ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик.

Корея Халқ-Демократик Республикаси Олий Халқ Мажлиси Президиумининг Раиси КИМ ДУ БОН.

Корея Халқ-Демократик Республикаси Министрлар Кабинетининг Раиси, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси КИМ ИР СЕН.

1957 йил 14 август.
Пхеньян шаҳри.

Тошкент область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетида

Тошкент область ижроия комитети ва область партия комитети давлатга чорвачилик маҳсулотлари топшириш юзасидан районлар, колхоз ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг якунини кўриб чиқди ва қуйидаги районларнинг яхши ишлари қайд қилинди. **Тошкент районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Исамуҳамедов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Носиров,** МТСларнинг директорлари **Сарухонова** ва **Тўрахонов** ўртоқлар), бу район сут тайёрлаш ва закупка қилиш йиллик планини 114 процент бажарган; **Янгийўл районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **С. Мусаев,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **У. Мусаев,** МТСларнинг директорлари **Мишков** ва **Иброҳимов** ўртоқлар), бу район сут тайёрлаш ва закупка қилиш йиллик планини 109 процент бажарган; **Калинин районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Мажидов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ғофуров,** МТС директори ўртоқ **Йўлдошев**), бу район сут тайёрлаш ва закупка қилиш йиллик давлат планини 100,5 процент бажарган; **Оҳангарон районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Муҳамедов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Қорахўжаев**), бу район жун тайёрлаш йиллик планини 108,9 процент бажарган; **Боёвут районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Сардаров,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Қурбонов,** МТС директори ўртоқ **Бараев**), бу район давлатга жун топшириш йиллик планини 104 процент бажарган; **Бўстонлиқ районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Ладушкин,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Асилбеков,** МТС директори ўртоқ **Артеменко**), бу район жун тайёрлаш йиллик планини 106 процент бажарган; **Қорасув районы** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Акромов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ёқубов**), бу район жун тайёрлаш бўйича йиллик планни 101,6 процент бажарган.

Шунингдек сут соғиб олиш бўйича **Тошкент районидаги «Коммунизм»** (раиси ўртоқ **Саидов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Муҳамедов,** ферма мудири ўртоқ **Эгамбердиев**), **Ленин номли** (раиси ўртоқ **Отажонов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Муҳамедов,** ферма мудири ўртоқ **Хасянов**), **Хрушчев номли** (раиси ўртоқ **Усмонов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Халилов,** ферма мудири ўртоқ **Ахралов**); **Янгийўл районидаги Сталин номли** (раиси ўртоқ **Ортиқов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Мадалиев,** ферма мудири ўртоқ **Содиқов**). **Свердлов номли** (раиси ўртоқ **Шораҳмедов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Усмонов,** ферма мудири ўртоқ **Ҳусанов**), **«Коммунизм»** (раиси ўртоқ **Исматов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Усмонов,** ферма мудири ўртоқ **Тихонов**), **«Октябрь»** (раиси ўртоқ **Саидбеков,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Абдураҳмонов,** ферма мудири ўртоқ **Тулебоев**), **Калинин районидаги Ворошилов номли** (раиси ўртоқ **Абдуллаев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Қодирхўжаев,** ферма мудири ўртоқ **Қоражонов**), **«Октябрь самараси»** (раиси ўртоқ **Муҳамаджонов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Баҳромов,** ферма мудири ўртоқ **Раҳимов**), **«Шарқ ҳақиқати»** (раиси ўртоқ **Умаралиев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Имомов,** ферма мудири ўртоқ **Тошпўлатов**), **Будённий номли** (раиси ўртоқ **Исломов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Муродов,** ферма мудири ўртоқ **Абдисатторов**), **«Коммунизм»** (раиси ўртоқ **Сайдалиев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Мирзажонов,** ферма мудири ўртоқ **Ирисметов**) колхозларининг яхши ишлари ҳам қайд қилинди.

Давлатга жун топшириш бўйича Оҳангарон районидаги **«Ташплемсовхоз»и** (директори ўртоқ **Шкургин,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Абзалов,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Луенко,** бош зоотехник ўртоқ **Русаков**), **1-«Оҳангарон» совхози** (директори ўртоқ **Кошкин,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Зокиров,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Уралов,** бош зоотехник ўртоқ **Кубатин**), **Боёвут районидаги Ленин номли,** (колхоз раиси ўртоқ **Шокиров,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Омонов,** ферма мудири ўртоқ **Адатов**), **«Коммунизм»** (колхоз раиси ўртоқ **Латипов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Хатамов,** ферма мудири ўртоқ **Суяров**), **Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли** (колхоз раиси ўртоқ **Ирисбоев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Шўлпонов,** ферма мудири ўртоқ **Эгамқулов**), **К. Маркс номли** (колхоз раиси ўртоқ **Абдисаматов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Кабиров,** ферма мудири ўртоқ **Рустамов**), **«Қозоғистон 30 йиллиги»** (колхоз раиси ўртоқ **Исмоилов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Зиёбоев,** ферма мудири ўртоқ **Ирисметов**) колхоз ва совхозларининг яхши ишлаганликлари қайд қилинди.

ТЕЛЕГРАММА

ССР Иттифоқи Ташқи ишлар министри

Андрей Андреевич ГРОМИКОГА

Ҳурматли ўртоқ Министр, улуғ Совет Армияси Кореяни япон империализми зулмидан озод қилган куннинг 12 йиллиги муносабати билан Сизга қизғин салом йўллашимга ижозат бергайсиз.

Ҳар иккала мамлакатимиз ўртасида ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётган иқтисодий ва маданий ҳамкорлик ҳамда дўстона муносабатлар мамлакатимизни тинч йўл билан бирлаштириш учун ва социализм қуриш учун курашда ғалабага эришишнинг мустаҳкам гаровидир.

Корейс халқи Совет Иттифоқининг бутун дунёда тинчлик, халқаро хавфсизлик ва халқлар ўртасида дўстлик йўлидаги тинчликсеварлик сиёсатини ҳамда унинг Корея масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш йўлида чин кўнгилдан қилаётган ҳаракатларини якдиллик билан қўллаб-қувватлайди ва табриклайди.

Сизга халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш йўлидаги олижаноб фаолиятингизда ва урушнинг олдини олиш учун, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик учун курашда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилайман.

Корея Халқ-Демократик Республикаси Ташқи ишлар министри НАМ ИР.

Пхеньян шаҳри
1957 йил 14 август.

Уй-жой қурилиши юзасидан олинган мажбуриятни сўзсиз бажарайлик

(Тошкент шаҳар партия активи йиғилишидан)

Бу йил пойтахтимизда уй-жой, маданий-маиший бинолар қурилиши ўтган йиллардагига нисбатан ғоят кенг ҳажмда олиб борилаётир. Агар 1950 йилда Тошкент шаҳрида ҳаммаси бўлиб 51 миллион сўм маблағ ўзлаштирилган бўлса, 1957 йилнинг ўзида уй-жой қурилиши учун қарийб 250 миллион сўм маблағ ажратилган. Бу—шаҳар бинокорлари, инженер-техник ходимларидан ана шундай катта программадаги ишни бажариш учун катта куч ва ғайрат сарфлашларини талаб қилади. Ҳозирги вақтда шаҳарда қурилиш ишлари олиб бораётган кўпгина қурилиш-монтаж ташкилотлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш, меҳнаткашларга кўпроқ уй-жой бинолари қуриб бериш учун астойдил ҳаракат қилаётирлар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССРда уй-жой қурилишини ривожлантириш тўғрисида» чиқарган қарорида меҳнаткашларнинг уй-жойга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш ҳамда яқин йиллар ичида уй-жой танқислигига барҳам бериш вазифалари конкрет кўрсатиб берилди. Бироқ шуни айтиш керакки, уй-жой қурилиши учун ҳукумат томонидан жуда кўп маблағ ажратилганлигига қарамай «Главташкентстрой» трестлари йил бошида олган социалистик мажбуриятларини бажара олмадилар.

Яқинда бўлиб ўтган шаҳар партия активи уй-жой, маданий-маиший бинолар қурилишининг аҳволи ҳақида «Главташкентстрой» бошлиғи ўртоқ Скребнев ҳамда «Средазтрансстрой» қурилиш бошқармаси 8-участкасининг бош инженери ўртоқ Шириннинг докладларини муҳокама қилдилар. Сўзга чиққан коммунистлар шаҳарда уй-жой қурилишининг секинлик билан бораётганлигини айтиб, бунинг сабабларини рўй-рост очиб ташладилар.

Ўртоқ Скребнев ўз докладида «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш трестларидаги ҳақиқий аҳволни тўла анализ қилиб беролмади. У қурилиш ташкилотлари ишидаги жуда катта нуқсонларни очиб ташлаш ўрнига, бизга у нарсалар етишмайди, бу нарсалар етишмайди, деб ҳамма айбни бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи саноат корхоналари раҳбарлари устига тўнкади. Ҳолбуки, «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш участкалари ҳамда трестлари қурилиш объектларида ишни нотўғри ташкил этганликлари, ишчи кучи ва механизмлардан унумли фойдалана олмаганликлари туфайли иш унуми пасайиб кетган. Сўнгги 7 ой мобайнида «Главташкентстрой» қурилиш объектлари етарли миқдорда ёғоч, цемент, ғишт ва шу сингари бинокорлик материаллари олди. «Главташкентстрой» шу йил 117 миллион сўм маблағ ўзлаштириши керак. Лекин главка ана шу маблағнинг фақат 38 процентинигина ўзлаштирган, холос. Уй-жой қурилиши юзасидан олинган 7 ойлик план 60 процент бажарилган.

— Районимизда, — дейди Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Исломов, — бу йил уй-жой қурилишига ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ маблағ ажратилган. Лекин территориямизда қурилиш ишлари олиб бораётган «Главташкентстрой»нинг қурилиш участкалари ана шу маблағни дуруст ўзлаштира олмаётир. Районимиз бўйича уй-жой қурилиши учун ажратилган 30 миллион сўм капитал маблағдан 7 ой мобайнида фақат 7 миллион сўми ўзлаштирилди. Қурилиш ташкилотлари бир объектдаги ишни тўла битказмасдан, бошқа объектга кетиб қоладилар. Натижада ишчи кучлари ва механизмлар кўп вақт бекор туриб қоладилар ёки бир объектдан иккинчи объектга кўчиб вақт ўтказадилар. Районда уй-жой қурилишининг секин бораётганлигига яна бир сабаб шуки, янги уй қурилиши учун мўлжаллантан ерлардаги хонадонларни кўчириш жуда кўп вақтни олаётир. Шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги архитектура ва лойиҳалаш бўлими янги қурилишлар учун бўш жойлардан фойдаланиш ўрнига кўпроқ эски уйларни бузиш ва унинг ўрнига янги уйлар қуришни планлаштиради. Партия ва ҳукумат кейинги вақтларда бундай практикани қаттиқ қоралаётир. Лекин шаҳар бош архитектори ўртоқ Булатов негадир буни тушунишни истамаяпти.

Актив қатнашчилари Тошкентда уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши суръатини янада тезлаштиришга халақит бераётган кўпгина камчиликларни кўрсатиб ўтдилар.

— Қурилиш ташкилотлари ишидаги жиддий нуқсонлардан бири шуки, — дейди шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Ғуломов, — улар ўзларидаги мавжуд ишчи кучлари, механизмлар ва бинокорлик материалларидан нотўғри фойдаланаётирлар. Ҳозирги вақтда қурилиш объектлари жуда сочиб юборилган. Масалан, Куйбишев районида бир йўла 101 қурилиш объектида иш бошланган. Агар ишчи кучлари ва бошлаб юборилган ишни солиштириб кўрсак, уларнинг бир-бирига мутлақо номувофиқлигини кўрамиз. Юқоридаги районда ҳаммаси бўлиб 800 бинокор ишлаб турибди. Текширишда шу нарса аниқландики, Куйбишев районидаги ҳар бир қурилиш объектида 5-6 ишчи ишлаётир, холос. Шаҳарнинг бошқа районларида ҳам аҳвол ана шундай. «Главташкентстрой» қурилиш участкаларидаги партия ташкилотлари қурилиш объектларидаги ишлар устидан етарлича контрол қилиб бораётганлари йўқ. Бу ерда меҳнатни тўғри ташкил этиш, ишчи кучлари ва бинокорлик материалларидан тўғри фойдаланишга мутлақо эътибор берилмаётир. Қурувчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилмаган.

Шаҳарда уй-жой қурилиши ишларига кенг меҳнаткашлар оммасини жалб этиш, горкийликлар бошлаб берган ажойиб ташаббусни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, шунингдек якка тартибда уй-жой қурувчиларга яқиндан ёрдам кўрсатиш актив қатнашчиларининг диққат марказида турди. «Ташсельмаш» заводининг директори Оттигашев, «Ташкенткабель» заводи директори Сафронов ўртоқлар горкийликлар методини кенг қўлланиб, анча муваффақиятларни қўлга киритганликлари тўғрисида сўзладилар.

«Ташсельмаш», «Ташкабель» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари кейинги 7-8 ой ичида ўз кучлари ва маблағлари билан ўзлари учун бир неча минг квадрат метр уй-жой қуриб олганлар. Бу заводларнинг ҳар қайсиси бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи участка ва цехлар ташкил этиб, қурилиш объектларини бинокорлик материаллари билан системали суратда таъминлаб турибдилар. Бундан ташқари улар алоҳида қурилиш бригадалари ташкил этганлар. Лекин Тошкентдаги барча корхоналарда юқоридаги корхоналар эришган муваффақиятлар оммалаштирилгани йўқ. Шаҳарнинг Октябрь, Фрунзе, Киров ҳамда Марказий район территорияларида жойлашган кўпгина саноат корхоналарининг раҳбарлари ер участкалари бўлишига, бинокорлик материаллари ва ишчи кучларининг мавжудлигига қарамай горкийликлар методи асосида уй-жой қуришга киришмаганлар.

Коммунистлардан Йўлдошев, Шкуратов ва бошқа ўртоқлар шаҳардаги айрим кўп қаватли биноларнинг арзимаган сабаблар билан фойдаланишга топширилмай турганлигини, фойдаланишга топширилганларининг эса яшаш учун ноқулай, сифатсиз эканлигини кескин танқид қилдилар. Куйбишев районида қурилаётган мактаб-интернатнинг ўқув корпуси техник жиҳатдан нотўғри лойиҳалаштирилгани туфайли комиссия томонидан брак қилинди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Республикамиз пойтахти — Тошкент шаҳрини янада обод ва кўркам қилиш учун партия ва ҳукумат тинмай ёрдам кўрсатаётир, уй-жой ҳамда маданий-маиший бинолар қурилишига қўшимча равишда миллион-миллион сўм маблағ ажратаётирлар. Шаҳар қурилиш ташкилотлари, улардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ана шу маблағларнинг тўғри сарфланишини, уй-жой бинолари қуриш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашлари керак.

Шаҳар партия активи 1957 йил уй-жой қурилиши планини Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги байрамигача бажариш, қўшимча равишда 30 минг квадрат метр уй-жой бинолари қуриш тўғрисида қарор қабул қилди.

Активда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. А. Муҳитдинов иштирок этди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Корхона партия ташкилотларининг роли оширилсин

Яқинда Бекобод шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум Дзержинский номли цемент заводи партия ташкилотининг ишини ва шаҳар аҳолиси ўртасида оммавий-сиёсий ишлар қандай олиб борилаётгани масаласини муҳокама қилди.

Дзержинский номли цемент заводи партия ташкилотининг иши тўғрисида завод партия бюросининг секретари ўртоқ А. Менших доклад қилди. У завод партия ташкилоти ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишда бирмунча ютуқларни қўлга киритганини айтди. Цемент тайёрловчи цехларнинг ишлаб чиқариш қуввати 1956 йилнинг шу вақтидагига қараганда соатига қарийб 4 тоннагача кўпайтирилди. Ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш мақсадида заводда 3-айланувчи печни қуриб ишга тушириш учун бир қанча зарур амалий тадбирлар кўрилди.

Шунга қарамасдан завод партия ташкилотининг ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш фаолиятида жиддий камчиликлар бор. Натижада бу корхонада кўпдан буён цемент ишлаб чиқариш топшириғи бажарилмаётир ва у шаҳардаги қолоқ корхоналардан бири бўлиб қолмоқда. 1957 йилнинг 7 ойи учун белгиланган топшириқ кленкер тайёрлаш бўйича 97 процент, цемент ишлаб чиқариш бўйича эса 90 процент бажарилди, холос. Бунга заводнинг айланувчи печлари соатига ишлаб чиқариши лозим бўлган цементни ишлаб чиқара олмаётгани, агрегатларнинг кўпинча тўхтаб қолиш ҳоллари сабаб бўлмоқда. Бундан ташқари, завод агрегатларини ремонт қилиш ишида ҳали катта камчиликларга йўл қўйилмоқда. Завод маъмурияти ва партия ташкилоти рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш масаласи билан етарли шуғулланмаётирлар. Натижада 1957 йилнинг ўтган ойлари давомида ана шундай қимматли таклифлардан атиги 11 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар кадрлар билан ишлаш масаласида ҳам жиддий камчиликлар борлигини айтдилар. Жумладан, кадрларни, айниқса раҳбар кадрларни тез-тез алмаштириш ҳоллари рўй бермоқда. Ҳозирга қадар заводда бош инженернинг йўқлиги ажабланарли бир ҳолдир. Шунингдек, кейинги беш йил ичида заводда 6 директор алмашинган. Капитал қурилиш ишларида катта камчиликлар мавжуд. Шу мақсад учун ажратилган 12 миллион сўм маблағдан фақат 5 миллион сўми ўзлаштирилган.

Завод партия ташкилоти партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларни олиб боришга ҳам етарли эътибор бермаётир. Цех бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилашга қаратилган тадбирлар амалга оширилмаётир. Айниқса тоғ цехи коллективи ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бундай тадбирлар фақат завод клубида ва агитпунктда ўтказилаётир, цехларда эса лекция ва суҳбатлар камдан-кам ташкил этилмоқда. Оммавий-сиёсий ишларнинг суст олиб борилиши натижасида кейинги ойлар давомида меҳнат интизоми анча бўшашиб кетган.

Цементчилар шаҳарчасининг санитария аҳволи талабга жавоб бермайди. Тозалик ва ободончилик масалалари билан завод раҳбарлари етарли даражада шуғулланмаётирлар. Шаҳарчани сув билан тўла таъминлаш чоралари амалга оширилмаётир. Цементчиларга савдо ва медицина хизмати кўрсатишга ҳам жиддий эътибор берилмаяпти.

Шаҳар партия комитетининг инструктори ўртоқ Е. Науменко ўз сўзида заводнинг давлат планларини бажара олмаётганига цехларнинг ишлаб чиқариш қувватидан тўла фойдаланилмаётганлиги сабаб бўлаётганлигини кўрсатиб ўтди. Агрегатларни ремонт қилишда шошма-шошарликка йўл қўйилмоқда. Бу муҳим масала завод партия ташкилотининг назар-эътиборидан четда қолмоқда.

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи партия комитетининг секретари ўртоқ А. Ковалёв сўзга чиқиб бундай деди:

— Мен цемент заводи партия ташкилотининг ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолияти билан танишиб чиқдим. Аввало шуни айтиш керакки, партия ташкилоти конкрет тадбирлар белгиланган иш планига эга эмас. Партия йиғилишлари ўз вақтида ўтказиб турилмайди. Завод цехларида кўргазмали агитация воситаларидан кам фойдаланилмоқда.

Айланувчи печ цехи бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ И. Мўминов заводда меҳнат интизоми ниҳоят даражада бўшашиб кетганлиги ҳақида конкрет фактлар келтириб, бу масалага етарли эътибор бермаётганлиги учун завод партия ташкилотини қаттиқ танқид қилди. У мисоллар келтириб, завод раҳбарларининг ўзлари ҳам интизомсизликка йўл қўяётганликларини айтди.

Музокараларда сўзга чиққан В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи касаба союз комитетининг раиси Винокорев, 704-қурилиш бошқармасининг бош инженери Мартеносов, шаҳар комсомол комитетининг секретари Бустов ва бошқа ўртоқлар цемент заводи партия ташкилоти ишидаги жиддий камчиликларни қаттиқ танқид қилдилар.

Шунингдек, пленум қатнашчилари шаҳар аҳолиси ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш масаласини ҳам муҳокама қилдилар. Бу ҳақда доклад қилган шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Н. Гренадеров кейинги вақтда аҳоли ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг савияси анча яхшиланганлигини кўрсатиб ўтди. В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи, Фарҳод ГЭС партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни бирмунча яхшиладилар. Турли темаларда оммабоп лекциялар тез-тез ўтказиб турилмоқда. Шаҳар меҳнаткашлари билан корхона раҳбарларининг учрашувлари, савол-жавоблар кечалари ташкил қилинмоқда.

Бироқ бу соҳада ҳали ҳам катта камчиликлар бор. 704-қурилиш бошқармаси, «Иттифоқ» инвалидлар артели, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими партия ташкилотлари бу муҳим ишга етарли аҳамият бермай қўйдилар.

Музокарада сўзга чиққан ўртоқлар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигига бағишлаб турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказиш, докладлар уюштириш лозимлигини кўрсатиб ўтдилар.

Шаҳар партия комитетининг пленуми муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли тадбирлар белгиланган қарор қабул қилди.

М. МАННОНОВ,
О. МЕЛИБОЕВ.

Агитаторлар семинари

Сирдарё район партия комитети МТС зоналари бўйича агитаторларнинг алоҳида-алоҳида бир кунлик семинарларини ўтказди. Унда колхозларнинг далачилик бригадалари, шунингдек трактор бригадаларида иш олиб бораётган агитаторлар билан бир қаторда, колхоз, МТСлар ҳузуридаги клубларнинг мудирлари ҳам — ҳаммаси бўлиб 200 га яқин киши қатнашди.

Семинарда район партия комитетининг секретари И. Каримов, район партия комитетининг 1-МТС зонаси бўйича секретари А. Мейрбеков ўртоқлар «Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1957 йил август ойида ғўза парваришини ўтказиш тўғрисидаги қарори ва агитаторларнинг вазифаси ҳақида» доклад қилдилар.

Шунингдек, семинарда райком агитация ва пропаганда бўлимининг мудири ўртоқ Р. Алижонов, «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигига тайёрлик кўришда агитаторлар олдида турган вазифалар» темасида инструктаж доклад қилди.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Горькийликлар методини кенг қўлланайлик

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССРда уй-жой қурилишини ривожлантириш тўғрисида»ги қарори муносабати билан Тошкент трамвай-троллейбус тресли корхоналарида бу муҳим қарорни муҳокама қилишга ва қарорда кўрсатилган йўл-йўриқларга амал қилиб, уй-жой қурилишини янада ривожлантириш тадбирларини белгилашга бағишланган йиғилиш ва мажлислар бўлиб ўтди.

Яқинда трест ишчи ва хизматчиларининг уй-жой қурилишини янада ривожлантириш масаласига бағишланган умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда трест раҳбарлари, якка тартибда ва коллектив бўлиб уй-жой қураётганлар ҳамда қурмоқчи бўлаётган кондукторлар, вагон вожатийлари, троллейбус ҳайдовчилар, диспетчерлар ва бошқа транспортчи ходимлар иштирок этдилар. Трест бошқарувчисининг ўринбосари ўртоқ Н. А. Подгорний партия ва ҳукуматимизнинг уй-жой қурилишини ривожлантириш тўғрисидаги қарори ва трест коллективининг навбатдаги вазифалари тўғрисида доклад қилди.

— Тўрт мингдан ортиқ ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимлардан иборат бўлган катта коллективимиз аъзоларининг маълум қисми квартира билан таъминланмаган, — деди ўртоқ Подгорний.— Фақат биргина бизнинг трестда эмас, бошқа жуда кўп корхона ва муассасаларда ҳам аҳвол шундай. Мана шунинг учун Коммунистик партия ва Совет ҳукумати уй-жой қурилишини ҳамма чоралар билан кенгайтириш ва тезлаштириш вазифасини қўйди. Ҳозирги пайтда ҳамма жойда мана шу муҳим қарор асосида янги тадбирлар белгиланмоқда. Биз ҳам ўз навбатида пудрат йўли билан ҳамда ўз кучларимиз билан уй-жой қурилишини ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқишимиз керак.

Биринчи депо территориясида пудратчи қурилиш ташкилоти трест ходимлари учун беш қаватли 52 квартирали уй-жой биноси қураётир. Бу объект қурилиши Октябрь байрами кунигача тамомланади. Шу муддатгача 900 квадрат метр ҳажмидаги иккита 12 квартиралик уй қуриб битказилади. Ҳар икки бино горькийликлар методи асосида трамвайчилар кучи ва трест маблағи ҳисобига қурилаётир.

Янги қарорда коллектив бўлиб корхона ва муассасалар маблағи ҳисобига ҳамда ўз маблағига уй-жой қурувчиларга моддий ва материал ёрдамни ҳар қачонгидан ҳам кўпайтириш кўрсатилган. Жумладан эндиликда корхона ва муассаса раҳбарларига корхона фондининг, пландан ташқари тўпланган жамғармасининг ҳамда мусобақада ғолиб чиқиш натижасида олинадиган мукофотларнинг кўп қисмини уй-жой қурилишига сарфлаш ҳуқуқи берилган. Бундан ташқари давлат плани асосида олиб бориладиган капитал қурилиш ва капитал ремонт ишларидан тежаб қолинган маблағ ва материални ҳам уй-жой қурилиши ёки уй-жой ремонти учун сарфлашга рухсат берилган.

Мажлисда сўзга чиққанлар мана шулар тўғрисида хурсанд бўлиб гапирдилар. Улар коллектив бўлиб уй-жой қуришни ташкил этиш ва тез суръатлар билан олиб бориш масаласини кенг ва атрофлича муҳокама қилдилар. Бу соҳадаги камчиликлар дадил очиб ташланди ва уларни тугатиш чоралари белгиланди. Электр хизмати бош инженери ўртоқ Соколов Қорасув райони территориясида қурилаётган уйларда бинокорлар меҳнатини ташкил этишга эътибор берилмаётганлигини, ишдан бўш вақтида қурилишда иштирок этиш учун борган кишилар иш билан таъминланмаётганлигини айтди. У, ходимлар учун уй-жой қурилишини яхши ташкил этишга қаратилган қатор таклифлар киритиш билан бирга ўз сўзининг охирида:

— Биз подстанция бўйича масъул навбатчи Есин билан бирга Қорасув районида қурилаётган уйларни электр ускуналари билан ускуналаш ва уйларни электрлаштириш вазифасини ўз зиммамизга оламиз, — деди.

Йиғилиш қатнашчилари квартира талаб кишиларнинг уй-жой қурилишида актив қатнашишга, бутун коллективни эса уй-жой қурувчиларга ёрдамни ҳар томонлама кучайтиришга чақирдилар.

Йиғилишда якка тартибда уй-жой қураётганларга кўмаклашиш масаласига алоҳида эътибор берилди. Трест бўйича 250 дан кўпроқ хўжалик ер участкаси олган. Бу йилнинг ўзида яна 175 киши участка олади. Сўзга чиққанлар мана шу якка тартибда участка қураётганларга имкони борича кўпроқ бинокорлик материаллари беришни трест маъмуриятидан сўрадилар.

Йиғилиш охирида ходимларни квартира билан таъминлаш тартиби тўғрисида қарор қабул қилинди ва дастлабки квартира оладиган 38 киши рўйхатга олинди. Шунингдек йиғилиш қатнашчилари ҳар дам олиш куни янги қурилаётган кўп квартирали уй қурилишига ҳашар уюштириб туришга қарор қилдилар.

Б. ПЕРЕВОЗНИКОВ.

Қурилиш ишлари кучайтирилмоқда

Бўка районидаги «Ленинобод» колхозининг правлениеси қишлоқда уй-жой қурилишига йилдан-йилга кўпроқ аҳамият бермоқда. Колхозда қурилиш бригадаси ташкил қилиниб бунда 10 дан ортиқ колхозчи-қурувчи ишлаяпти. Булар артель аъзоларининг уйини ремонт қилмоқдалар, янги уй-жой биноларини қурмоқдалар.

Ўтган йили қурилиш бригадасининг кучи билан 10 га яқин янги уй қурилиб, фойдаланишга топширилган эди. Бу йил 20 га яқин уй қурилади. Бундан ташқари, қурувчилар бригадаси молхона, отхоналарни ремонт қилиш билан ҳам шуғулланмоқда. Ҳозир 2 отхона ва бир молхона ремонтдан чиқарилди. 20 автомашина сиғадиган гараж битказилди.

«Ленинобод» колхозининг қишлоғи йилдан-йилга кўркам ва обод бўлаётир. Бу ерда маиший-маданий бинолар тез суръатлар билан қад кўтармоқда. Яқинда бу ерда 500 кишилик катта клуб биноси қурила бошлади. Қурувчилар социалистик мусобақани кучайтириб, клуб биноси қурилишини қисқа муддатда тугаллаш ва Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача фойдаланишга топшириш мажбуриятини олдилар.

С. ҲАМРОЕВ.

Редакцияга хатлар

Почтальон қаерда?

Қишлоқ Советига қарашли кутубхонанинг мудири Маҳбуба Охмонова қизиқ ҳолатга тушиб қолди. Шахмат ўйнашаётган икки киши тўсатдан «Янги газеталар келдими?» деб сўраб қолишса бўладими?

— Ҳали келтирилгани йўқ, — жавоб берди Охмонова ва бироз ўйлаб тургач, эшикка чиқиб кетди. У анча вақтдан кейин қайтиб келди ва «Почтальон бугун ҳам газеталарга тушмабди, пичанга кетган эмиш» деди.

Йигитлардан бири бориб подшивкадаги газеталарнинг охирги сонларига қаради. Бундан беш кун аввалги газеталар подшивканинг энг устида турар эди.

—Бу воқиа биринчи марта бўлаётгани йўқ, — гап бошлади у Охмоновага қараб.

— Нима қилиш мумкин, —қаттиқ-қаттиқ гапира бошлади кутубхона мудири, —бир неча марта айтдик. Ҳар икки кунда тушиб, хат ва газеталарни ўз вақтида етказиб туриш ҳақида бир неча марта такрорладик. Аммо почтальон Холмат Эргашев ҳамон бепарволик қилиб ҳали ўтинга, ҳали пичанга кетиб қолади.

Орадаги жимликни қишлоқда дам олаётган Д. Назарова бузди. У ичкарига кириб Охмоновадан:

— Почтальон хатларни олиб чиқдими? — деб сўради. Назарова Тошкентдан аллақачон жўнатилиб, Хўжакент почта бўлимида чанг босиб ётган хатни 4 кундан бери кутарди. У ўша куни, яъни 7 августда Хўжакентга тушиб, бундан уч кун аввал келган хатни ўзи олиб чиқишга мажбур бўлди.

Хумсон қишлоғи почтальони ўртоқ Эргашев ўзининг шахсий ишлари билан кўпроқ шуғулланиб, меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатмаётир. Натижада газеталар 3-4 кун, ҳатто 5 кунлаб кечикиб ўқилмоқда. Бунга Бўстонлик район алоқа бўлимининг раҳбарлари нима дер эканлар?

Т. МАҲМУДОВ.

Ошхона иши яхшилансин

Оҳангаронлаги комсомоллар шаҳарчасида қурувчиларнинг кўп бўлишига қарамай, бу ерда фақат биргина ошхона бор. «Узбекуголь» комбинатига қарашли бу ошхона хўрандаларнинг талабини қондирмаётир. Ошхонада овқатлар ўз вақтида тайёрланмайди. Кўпинча бу ерда овқатланиш учун анча вақт навбат кутишга тўғри келади. Бу ҳақда ошхона мудири ўртоқ Исмоиловга бир неча марта шикоят қилинди. У ҳар сафар ҳам айбини бўйнига олиб, камчиликларни тузатишга ваъда беради. Лекин у ўз ваъдасининг устидан ҳалигача чиққани йўқ.

Ошхонада харидорлар учун манзур бўладиган овқатлар тайёрланмай қўйилди. Повар Раҳманов, Охуновлар томонидан тайёрланаётган лағмон, палов, мастава жуда бемаза. Кўпинча бу овқатларнинг ёғи қизитилмайди. Баъзи ҳолларда эса овқатлар ёғсиз тайёрланаётир. Ошхонада харидорлар ҳақига хиёнат қилинмоқда. Белгиланган нормадан кам гўшт солиш одат тусига кириб кетди. Бу ерда соғлиқни сақлаш қоидаларига ҳам мутлақо аҳамият берилмаётир. Стол ва стуллар тозаланиб турилмайди, пол ювилмайди. Шу сабабли бу ерда хўрандаларнинг сони камайиб боряпти.

Биз «Узбекуголь» тресги бошқармасининг раҳбарларидан ошхона ишини яхшилашга кўпроқ эътибор беришни талаб қиламиз.

М. МАРАҲИМОВ,
Н. БЕРДИЕВ,
Ф. МЕНГЛИЕВ,
В. БОРОДУШКИН,
В. МОЗГОВОЙ,
М. ҲАМДАМОВ,

брикет фабрикасининг ишчилари.

„Бурчмулла“ дам олиш уйидаги камчиликлар тугатилсин

«Бурчмулла» дам олиш уйи Бўстонлиқ районига жойлашган бўлиб, баланд тоғлар билан ўралган, гўзал манзарали жойдир.

Бу ерда ҳар йили республикамизнинг юзлаб кишилари дам оладилар. Дам олиш уйида дам олувчилар учун тез-тез турли темаларда лекция ва суҳбатлар ҳамда лекция-концертлар ўтказилиб туради. Бироқ дам олиш уйидаги аҳволни яхши деб бўлмайди. Дам олиш учун келган кишиларни жой билан таъминлаш ёмон аҳволда. Бу ерга келганлар ўз вақтида ётоқ билан таъминланмаётир. Масалан, 27 июлда дам олиш уйига келган оҳангаронлик шахтёр қиз А. Пантилеева ва Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг студенткаси В. Калинкиналар 6 кунгача бировларнинг уйида ётиб юришга мажбур бўлганлар.

Тайёрланаётган овқатларнинг ассортименти кам. Улар кўпинча макарондан иборат бўлиб қолмоқда.

Бу ерда физкультура ва спорт билан шуғулланиш учун тўла шароит йўқ. Дам олувчилар ўртасида эрталабки физзарядка ташкил қилинмаган. Турли спорт ўйинлари уюштирилмайди. Дам олувчилар учун баскетбол, гимнастика майдончалари қурилмаган. Бор бўлган волейбол майдончасига ҳам қаралмайди.

Дам олиш уйининг кутубхонаси (мудири ўртоқ Д. Умарова) яхши маданий хизмат кўрсатмаётир. Кутубхонадан ўзбек тилидаги газета ва журналларни кўпинча топиб бўлмайди.

Бу камчиликларни ўз вақтида бартараф қилиш керак.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ,

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг студенти.

РЕВОЛЮЦИЯ ВЕТЕРАНЛАРИ

Кекса коммунист

Республикамиз халқ хўжалигида, фан, маданият соҳасида фидокорона меҳнат қилаётган кекса ишчилар, инженер ва техник ходимлар орасида Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ва ўтказишда қатнашган кишилар ҳам кўпчиликни ташкил қилади. Ўтмиши ана шундай буюк ишлар билан боғланган кишилар бизда ҳурмат билан тилга олинади. Бахтли ҳаёт учун курашда ўз ҳиссасини қўшган, революция самараларини чет эл интервентлари, маҳаллий буржуазия, босмачилар хуружидан сақлаб қолиш учун курашган Умаржон ака Мирзаев ана шундай кишилардан биридир.

У. Мирзаев 1882 йил Марғилон шаҳрида ишчи оиласида туғулди. Унинг ёшлиги жуда ночорликда ўтган. 1894-1898 йиллар давомида у бойларнинг қўлида батрак бўлиб ишлайди. Сўнгра Марғилон ва Қўқондаги ёғ заводларида, кейинчалик катта ер эгалари бўлган Водьяевларнинг пахта заводида ишчи бўлиб ишлаган.

Ишсизлик, оғир турмуш азоби Умар акани бошқа шаҳарга — Тошкентга кўчиб кетишга мажбур қилади. Суяги оғир меҳнатда қотган У. Мирзаев Тошкентда 1916 йилгача бойларнинг заводларида юк ташувчилик билан кун кечиради.

Бўлажак революционер 1905-1907 йилларда Тошкент ишчиларининг подшога, капиталистларга қарши қилган революцион ҳаракатини ўз кўзи билан кўрди ва маҳаллий ўзбек ишчиларини завод эгаларига қарши кураш олиб боришга чақирди. Ўша вақтларда Тошкент трамвай паркида кўпгина рус ишчилари ишлар эди.Умар ака уларнинг ёрдами билан трамвай паркига вагон вожатийси бўлиб ишга киради.

1917 йил февраль буржуа революцияси ғалаба қозонди. Темир йўл ишчилари ташаббуси билан Тошкентда 3 март куни ишчи ва солдат депутатлари Совети ташкил қилинди. Умар ака трамвай паркидаги ўзбек ишчилари ўртасида Советни ташкил этиш билан боғлиқ бўлган ишларни олиб борди. Ишчиларни Туркистон генерал-губернаторига қарши, Мувақкат ҳукуматга қарши курашга чақирди.

1917 йил 12 сентябрда ишчилар, деҳқонлар ва солдатлардан иборат 6 мингдан кўпроқ киши қатнашган митингда Умар ака бутун ҳокимият Советлар қўлига ўтгандагина меҳнаткашлар озодликка эришади деган фикрни дадил айтди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси Тошкент ишчиларини руҳлантириб юборди. Ўзбекистонда Совет Ҳокимияти барпо этишда Умар ака фаол қатнашди.

Маҳаллий ишчи ва солдатлар буржуазия ҳукумати бўлган Туркистон комитетига қарши ҳужумни қизитиб юборган пайт... Курашларда тобланиб келаётган Умар ака большевиклар билан бир қаторда Кўзғолоннинг муваффақияти учун фидокорона курашди.

— Кўзғолон кунларини эслар эканман, бир воқиа ҳеч хотиримдан кўтарилмайди, — деб ҳикоя қилади ўртоқ Мирзаев. — Контрреволюцион кучларга қарши ҳужум бошлаган ишчилар ҳарбий қалъага жойлашиб олган оқгвардиячи ва сотқин элементларни енгиб бормоқда эди. Дуковский (ҳозирги Пролетар) кўчасидаги енгил машинада қора кийим кийиб, бўйнига бут осиб олган Кашиш исмли поп кўзғолончиларга қарата: — отишни тўхтатинглар шаҳар вайрон бўлмасин, кишилар қони тўкилмасин. Кўрғонни тинчлик билан бўшатиб оласизлар,— деб ёлғон ваъз бера бошлайди. Попнинг бу сўзлари амалда ишчиларни ҳужумдан тўхтатиб, душманнинг янги куч тўплаб олишига шароит туғдириб берарди. Шунинг учун биз отишни тўхтатмадик, балки кучайтирдик, ҳамма ишчиларни ана шунга даъват қилдик. Бу тактикамиз билан душманни енгиб чиқдик.

Ўзбекистонда революция ғалабаси таъмин қилингандан сўнг хўжалик соҳасидаги қолоқликни тугатиш вазифаси турарди. Ота-онасиз қолган болалар очликдан қийналар эди. Фавқулодда чора кўриш учун Умар ака тезда Андижонга отланади. Андижон шаҳар Советининг қарори билан бу ерда интернат очилади.

Дастлаб 70 болани ўз қучоғига олган интернатда Умар ака мудир бўлиб ишлай бошлайди. Интернат 1921 йилгача 200 етим болани тарбиялаб чиқазди. Бу ерда Умар ака тарбиясини олганларнинг кўпчилиги социалистик қурилишимизда актив иштирок қилиб келмоқда.

У. Мирзаев 20-йилларда Ҳаққулобод район милиция бошлиғининг ўринбосари вазифасида ишлаш билан ўша вақтда авж олиб кетган босмачилар ҳаракатига қарши кескин кураш олиб борди.

Партиянинг, халқнинг ишончини қозониб келган Умар ака Бутун иттифоқ Советларининг II съездига, Ўзбекистон Советларининг I ва Ўзбекистон КП нинг I ва II съездларига делегат бўлиб қатнашди. Ўзбекистон КПнинг 1930 йилда ўтказилган V съездида эса Марказий контроль комиссиясининг аъзоси бўлиб сайланди.

Собиқ батрак Совет давридагина ана шундай масъулиятли вазифаларда ишлашга муваффақ бўлди.

У. Мирзаев 1918 йилдан бери КПСС аъзосидир. Кекса коммунист, ажойиб революционер ҳозир ҳам толмай ишлаб келмоқда.

А. ХАИРОВ,
тарих фанлари кандидати.

ҚИРҚ ЙИЛ МУҚАДДАМ...

Ўзбек ишчилари ва камбағаллари касаба союзларининг тузилиши

Февраль буржуа-демократик революциясидан кейин Коммунистик партия бошчилигида мамлакат марказидаги революцион ҳаракат таъсири остида Ўзбекистонда ҳам революцион ҳаракат ўсиб, мустаҳкамланиб борди. Мувақкат ҳукуматнинг Туркистондаги малайларига қарши курашда ишчиларнинг оммавий ташкилотлари — касаба союзлари муҳим роль ўйнади. Касаба союзлар большевикларнинг актив ёрдами билан олдин Тошкентнинг «янги шаҳар» қисмида, сўнгра «эски шаҳар» қисмида вужудга келди.

Эски шаҳар касаба союзларини тузишда С. Қосимхўжаев, О. Бобожонов, М. Мирходиев, А. Қосимхўжаев, М. Миркамолов ва бошқа ўзбек ишчилари актив қатнашдилар. Тошкент большевикларининг кўрсатмаси билан бу ишчилар заводларга ва устахоналарга бордилар, тушунтириш ишлари олиб бордилар ҳамда касаба союзлар тузишга чақирдилар.

1917 йил апрелда эски шаҳарда митинг бўлиб, унда касаба союзлар тузиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу митингда Султонхўжа Қосимхўжаев чиқиб сўзлади. У маҳаллий миллат вакилларидан иборат касаба союз ташкилоти тўзишни таклиф қилди.

1917 йил майда бинокорлар ва бошқа касбдаги ишчилар (жами 17 киши)нинг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш касаба союз тузиш зарурлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Бироқ йиғилишда жуда кам киши қатнашганлиги сабабли касаба союз тузиш тўғрисидаги масалани ҳал қилиш кечиктирилди.

Навбатдаги йиғилиш 1917 йил май ойининг охирида бўлиб ўтди. Унга барча касблардаги 50 ишчи тўпланди. Йиғилиш касаба союз тузишга якдиллик билан қарор қилди.

Шундан бироз сўнг, 1917 йил июнда ўзбек бинокор ишчиларининг биринчи касаба союзи тузилди. Бу ташкилотга илғор ўзбек камбағаллари аъзо бўлиб кирди. Союз правлениеси составига С. Қосимхўжаев (раис), А. Қосимхўжаев (секретарь), О. Бобожонов, М. Мирходиев ва бошқалар сайланди.

Тез вақт ичида аъзоларнинг сони 1000 кишига етди.

Тошкент большевиклари ҳамда бинокор ишчилар касаба союзи бошқа касб ишчилари касаба союзларини тузиш учун ҳам зўр агитация олиб бордилар.

1917 йил июнь ойининг охирида Кўкалдош масжиди территориясида О. Бобожонов, С. Қосимхўжаев ва М. Миркамоловлар ташаббуси билан йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда пойафзалчилар касаба союзини тузиш масаласи муҳокама қилинди. Йиғилиш шундай союз тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу вақтда бошқа касаба союзларни ҳам тузиш, уларга ўзбек ишчиларини жалб қилиш юзасидан катта ишлар олиб борилди. Бу ишлар туфайли эски шаҳарда сартарошлар, нонвойлар, мисгарлар ва бошқа касбли меҳнаткашларнинг жами 11 касаба союзи тузилди.

Совет ҳокимияти учун курашни кучайтириш мақсадида 1917 йил августда эски шаҳардаги барча союзларнинг вакиллари қатнашган йиғилишда большевикларнинг таклифи билан 13 касаба союз ташкилотини бирлаштиришга қарор қилинди. Натижада союзларга раҳбарлик қилиш учун марказий орган — «Мусулмон касаба союзлари Кенгаши» тузилди. Кенгашга ҳамма касаба союзлардан (ҳар бир союздан иккитадан) вакиллар киритилди.

Эски шаҳар касаба союзларининг илғор ва актив аъзолари шаҳарли камбағал ўзбекларга иккита муросасиз синф — меҳнаткашлар синфи ҳамда бойлар синфи мавжуд эканлигини тушунтирдилар, Мувақкат ҳукуматнинг империалистик сиёсатини, миллий буржуазия ва руҳонийлар томонидан тузилиб, «Шўрои ислом» ва «Шўрои уламо» деб аталган контрреволюцион ташкилотларнинг халққа қарши моҳиятини фош қилдилар.

Эски шаҳар касаба союзлари Октябрь революциясини тайёрлаш ва амалга ошириш даврида контрреволюцияга қарши актив курашдилар. Улар меҳнаткашлар оммасининг тарихий ғалабаси билан тугалланган Октябрь жанглари вақтида биринчи революцион сафларда бўлдилар.

Суратда: Тошкентнинг собиқ Шайхантовур даҳасидаги Мерганча кўчасига тушган эски бинолардан бири. Мусулмон касаба союзлари Кенгаши шу бинога жойлашган эди.

Ғ. РАШИДОВ.

Мамлакатга 500 минг тонна пахта етказиб бериш учун ғўза парваришини қизғин давом эттирайлик!

Гулистон районидаги Ленин номли колхознинг машҳур пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғанишер Юнусов бошлиқ бригада аъзолари бу йил 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Шу бригадада Нуритдин ота Отабоев звеноси бор. Бу звено ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил етиштиришни мўлжалламоқда. **Суратда:** Ғанишер **Юнусов** (чапда) ва Нуритдин ота **Отабоевлар** пахта далаларини кўздан кечирмоқдалар.
Р. Шамсуддинов фотоси. (УзТАГ фотохроникаси).

Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги қониқарсиз ўтказилмоқда

Берди ака 13 йилдан бери Бекобод районидаги машҳур Дзержинский номли колхозда ҳосилот бўлиб ишлайди.

Биз у раҳбарлик қилаётган участка пахта далаларида бўлдик. Ёз бўйи ҳалол меҳнат қилиб, тер тўкиб етиштирилган мўл ҳосил ҳар туп ғўзада ўзини кўз-кўз қилиб турган ғуж-ғуж кўсаклар бу ерда асл пахтакорлар ишлаётганлигидан нишонадир.

Шу участканинг Бозорбой Зокиров бошчилик қилаётган бригада ерида бир туп ғўзанинг кўсагини санаб кўрдик. Шунда колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдиқодир ака Шукуралиев қизиқсинди шекилли, биздан:

— Хўш, қанча кўсаги бор экан? — деб сўради.

— 15 та.

Ўша тупдаги кўсакларни раиснинг ўзи ҳам санаб чиқди, кейин бизга эътироз билдириб:

— Тўқи 10 та, қолган 5 таси ҳали сув, — деди у. — Берди ака бунақаларини ҳисобга олмайди, — раис шу сўзларни айтар экан, ҳосилотга қаради.

— Деҳқоннинг ҳисоби шунақа бўлади, — деди Берди ака. — Нафсанбирини айтганда ҳали ҳовлиқишга ўрин йўқ. Шу ой ичи ҳам астойдил ишламасак, мўлжалдаги ҳосилни ололмаймиз.

Ҳосилот ҳақ гапни айтган эди. Бозорбой Зокиров бригадасидаги сингари Мели Мамараҳимов, Тоштемир Эркаев, Миродил Жалолов бошлиқ қатор бригадаларда ҳам ҳали ғўза парвариши авжида; миришкор сувчилар тунларни бедор ўтказишаяпти, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлашаяпти. Йирик карталарда елкан каби сузаётган «универсал»ларнинг қудратли овозлари ҳали тинганича йўқ.

— Бу бригадаларда дастлаб 28-30 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинган эди, — дейди ҳосилот. — энди ишончимиз комил, суръатни бўшаштирмасак, 40 дан кам бўлмайди. Ана шу мақсад билан курашаяпти азаматлар.

Биз ўртоқ Акбарали Мирзаев раислик қилаётган Ленин номли колхознинг Х. Қўлдошев, М. Эрматов ўртоқлар бошлиқ бригадалари пахта далаларида бўлганимизда ҳам худди ана шундай фидокорона меҳнат туфайли етиштирилаётган мўл ҳосилни кўрдик. Ҳа, чиндан ҳам Бекобод колхозларида ишни қойил қилаётган бригадалар—мўл ҳосил усталари оз эмас!

Будённий номли колхозга етиб келганимизда дала шийпонида ўтказилаётган йиғилишнинг устидан чиқиб қолдик. Мусобақадош — қўшни Ленин номли колхознинг ўзаро текшириш бригада аъзолари текширишда аниқланган камчиликларни бир-бир санаб, ўз маслаҳатларини ўртага ташлаётган эканлар. Бу ердаги тортишувлардан маълум бўлдики, район колхозларининг ҳаммасида ҳам ғўза парвариши бир хилда—яхши эмас экан.

— Колхознинг ўртоқ Турсунбой Эгамқулов бошлиқ бригадасида, — деб сўзида давом этарди шунда Ленин номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ М. Аҳмедов, — 12 гектар ердаги ғўза ҳалигача ўтдан тозалаб олинмаганлиги сабабли ўсишдан қолган, ҳосили паст. Сабабини аниқласак, кеча борйўғи 7 киши, бугун 6 киши чопиққа чиқибди. Бригадирни излаб, уни механизатор ва 2-3 кетмончи билан бирга қовун сайилидан топдик. Маълум бўлишича, ҳар куни ҳам аҳвол шунақа, қовун сайил экан. Шунча меҳнат қилиб, энди роҳатини кўрамиз деб турганда ғўзани шу аҳволга ташлаб қўйишга уялмадингизми, ука?! — Аҳмедов бригадирга қараб деди, — мана чақирса эшитадиган қўшнимиз. Сиз учун бизнинг ҳам жонимиз ачимайди дейсизми, ер шароитимиз бир бўлса, бир ариқдан сув ичсагу, аҳвол икки хил бўлса.

Нима учундир бригадир Турсунбой мусобақадошлар кўрсатган камчиликларни тан олгиси келмас эди. «Ундай эмас бундай» деб баҳона ахтаришга уринарди. Унинг ноўрин сўзларидан жавобгарликни ҳис қилмай қўйганлиги, ўзбошимчаликка берилиб кетганлиги, мағрурланиш кайфиятлари сезилиб турарди. Мусобақадошлар Мусин Деҳқонов бошлиқ бригадада ҳам бир неча гектарлаб ўт бостан, қолоқ ғўзалар борлигини кўрсатдилар.

Колхозда суғоришга, айниқса тунги суғоришга мутлақо эътибор берилмаётир. Буни ўртоқ Абдиғани Абдукаримов бригадаси мисолида кўриш мумкин. Бригадада 6 киши сув тутар экан. Лекин уларнинг биронтаси ҳам белгиланган суғориш нормасини бажармас экан.

Мусобақадошлар бригада пахта далаларини айланганларида сувга ташна бўлиб қолган бир неча ўн гектар ердаги ғўза шона ва гулларини, ҳатто кўсакларини ташлаб юбораётганлигини кўрдилар. Бригада бошлиғи Абдиғани Абдикаримов сув камчиллигидан нолий бошлади. Бу мутлақо ноўрин талаб эди. Воҳоланки, сув кўчаларга тошиб ётибди, айрим далаларда ғўза кўллатиб суғорилаётир.

Биз районнинг қатор колхозлари пахта далаларида бўлганимизда қишлоқ хўжалиги зараркунандалари, айниқса, ўргимчаккана етиштирилган ҳосилга жиддий зарар етказаётганлигини кўриб ачиндик. Сталин-«2», «Красний хлопкороб», Будённий номли, Энгельс номли колхозларда аҳвол ёмон. Бу колхозларнинг кўпгина бригадаларида ўргимчаккана жиддий зарар етказган ғўзаларнинг фақат пояларигина қолган. Афсуски, колхоз раҳбарлари ҳам, МТС раҳбарлари ҳам зараркунандаларга қарши кескин кураш чораларини кўрмаётирлар. Қўл аппаратларидан фойдаланилмаяпти. ОДН етарли даражада ишлатилмаяпти. Шу билан бир қаторда зараркунандаларга қарши сепиладиган дори етишмайди.

— Кеча яқинда, — дейди Дзержинский номли колхознинг раиси ўртоқ Шукуралиев, — «Красний хлопкороб» колхозининг донгдор бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунали Файзиев менинг олдимга илтимос билан келди. Ғўзаларини ўргимчаккана босиб кетипти. Унга қарши кураш учун 10 килограмм неркофтофоз зарур бўлиб қолипти. Бериб юбордим. Лекин бу билан иш битмайди. Ҳамма колхозларда ҳам аҳвол шу. Агар МТС ва район раҳбарлари бу ҳақда бош қотирмас эканлар, етиштирилаётган ҳосилимизнинг анчагина қисмини нобуд қилиб қўйган бўламиз. Бу ҳақда, айниқса, 3-МТС раҳбарлари (директори Кочубей, бош агрономи Ортиқов ўртоқлар) жиддий ўйлаб кўришлари лозим.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, кўпгина колхоз раҳбарлари ғўзанинг бўйи ва кўкини кўриб, ҳалитдан мағрурланиш кайфиятига берилмоқдалар. Улар «бундан буён культивация қилмасак ҳам бўлади, ҳосилимиз етишиб қолди» деган хомхаёл билан юрибдилар. Ваҳоланки, ҳамма колхозларда ҳам, айниқса Будённий номли, «Гулистон», Навоий номли колхозларда 15-20 кунлаб ўсишдан қолган ёш ғўзалар кўп. Бу колхозларнинг раҳбарлари хотиржамликни йиғиштириб қўйиб, ғўза парваришини август ойининг охиригача давом эттириш, бунинг учун «универсал»лардан тўла ва унумли фойдаланиб, культивацияни давом эттириш, шу йўл билан қолоқ ғўзаларни бўлиқ ғўзаларга етказиб олиш учун курашишлари керак. Афсуски, биз ана шу колхозларнинг пахта далаларида бўлганимизда ғўза қатор ораларини культивация қилаётган биронта ҳам «универсал»ни кўрмадик.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, районнинг «Гулистон», Крупская номли, Навоий номли қатор колхозлари раҳбарлари чеканка қилишни ҳаддан ташқари кечиктираётганликлари сабабли район бўйича 4 минг гектарга яқин ердаги ғўза ҳалигача чеканка қилинмай турибди.

Район партия комитети (секретари ўртоқ Каримов), район ижроия комитети (раиси ўртоқ Қодиров) ва МТСларнинг раҳбарлари ғўза парвариши соҳасида йўл қўйилаётган ана шу қатор камчиликларни тезда бартараф қилиш учун курашишлари, етиштирилган ҳосилни тўла сақлаб қолиш ва ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлигини ҳар тарафлама муваффақиятли ўтказиш тадбирларини амалга оширишлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,
З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Мўл ҳосил учун астойдил курашмоқдалар

Оққўрғон районидаги Ленин номли колхоз бу йил давлатга 690 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25,5 центнердан ҳосил топшириши керак. Колхоз аъзолари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Колхознинг ўртоқ Умар Хатамов бошлиқ бригадасида эришилаётган ютуқлар айниқса қувонарлидир. Бу бригада аъзолари 81 гектар ерда ўстирилаётган ғўзани ҳозирга қадар 4 марта культивация, 4 марта чопиқдан чиқардилар. Шунингдек, суғориш ишлари ҳам ғоят уюшқоқлик билан ўтказилди. Колхозчилардан А. Холбоев, С. Юсупов каби ўртоқлар, айниқса, унумли меҳнат қилаётирлар. Улар суғорган ва чопиқдан чиқарган карталардаги ғўзаларда мўл ҳосил тўпланмоқда.

Колхоз аъзолари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «1957 йил август ойида ғўза парваришини ўтказиш ҳақида» деб чиқарган қарорини кенг муҳокама қилдилар ва дала ишлари суръатини кучайтириб юбордилар.

М. КАНЗАФАРОВ.

Колхоз ошхонаси

Калинин районидаги Сталин номли колхозда катта ошхона очилди. Бу ошхона мавжуд 16 далачилик бригадаси аъзоларини тушлик овқат билан таъминлайди: тайёрланган овқат махсус термосларга жойланади, сўнгра эса юк автомашиналарида бригадаларга элтиб берилади.

Таомлар колхозчиларнинг истак ва хоҳишлари бўйича хилма-хил ассортиментда тайёрланмоқда. Поварлар Носир Муҳамедов, Рихсивой Мажидов ўртоқлар тайёрланаётган овқатларнинг сифатли бўлишига эришиб, колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Сабзавот маҳсулотлари колхознинг ўзидан чиқаётганлиги туфайли, овқатлар айниқса арзон нархга тушмоқда: паловнинг нархи 3 сўм 10 тийин, мастава, мошхўрда ва бошқа хил суюқ овқатларнинг баҳоси 1 сўмдан ошмайди.

Тушки овқатнинг ана шу тарзда ташкил этилиши колхозга катта фойда келтирди. Далачилик бригадаларидаги ошпазлар қисқартирилиб, уларга сарф бўладиган меҳнат кунлари иқтисод қилинди. Бу тадбир колхозчиларнинг меҳнат унумдорлигини оширишга катта ёрдам бераётир. Колхознинг Нурмат Норматов бошлиқ 12-бригада аъзоларидан Қумри Шамшиева, Носир Ёқубов, Қудрат Маҳкамов каби ўртоқлар илгарилари кунига 3-4 сотих ердаги экинни чопиқдан чиқарар эдилар. Ҳозир бу ўртоқлар кунига 7-8 сотих ердаги экинни чопиқдан чиқармоқдалар.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
Т. ОРИПОВ.

Жамоатчиликнинг ҳукми қатъий

Яқинда Октябрь районидаги «Ривож» маҳалласи гражданларининг йиғилишида маҳалла меҳнаткашларининг жамоат ишларига иштироки ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда доклад қилган район ижроия комитетининг масъул секретари ўртоқ Шамсуддинов маҳалла аҳолисининг жуда кўпчилиги жамоат ишида актив қатнашиб, Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлаш учун, халқ бахти-саодати учун самарали меҳнат қилаётгани ҳақида гапирди.

— Лекин, — деди докладчи, — маҳаллада айрим шахслар ҳалол меҳнат қилишдан бўйин товламоқдалар. Жамоат ишларида актив қатнашмай, текинхўрлик билан кун кечирмоқдалар. Саноат молларини арзон баҳода олиб, қиммат баҳода пуллаб юрган, мол, қўй сўйиб сотаётган, нонвойлик қилаётган текинхўрлар ҳали ҳам бор. Бундай кишиларни жамоат учун фойдали ишларга жалб қилишимиз керак.

Сўзга чиққан кишилар айрим шахсларнинг Ўзбекистон ССР Олий Советининг «Жамият учун зарарли, текинхўр унсурларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида қонун»идан ўзлари учун етарли хулоса чиқариб олмаётгани ҳақида сўзладилар.

Умаров, Расулев ва бошқа ўртоқлар ўз сўзларида Неъмат Вакилов, Акром Мираҳмедовларнинг ҳеч қаерда ишламай, безорилик қилиб юргани тўғрисида кўпгина фактлар келтирдилар. Улар бозорма-бозор юриб, даллолчилик билан шуғулланмоқдалар, топган пулларига ичкилик ичиб, кечалари шовқин-сурон кўтариб аҳолини безовта қилаётирлар. Текканга тегиб, тегмаганга кесак отишга одатланиб қолганлар.

Қариялар номидан сўзга чиққан 84 ёшли Акром ота бундай деди:

— Биз, маҳалла қариялари буларни тарбиялашга кўп уриндик, маслаҳат бердик, кўпчилик олдида изза қилиб қизартирдик. Лекин ҳеч уларга гап таъсир қилмади. Ишга жойлашмаслан, бозорда текин пул топиш пайига тушдилар. Булар маст-аласт ҳолда келиб, кўпчиликни ҳақорат қилдилар. Ота-оналарининг юзини ерга қаратдилар. Бундай безорилар учун маҳалламизда ўрин йўқ.

Маҳалла меҳнаткашлари Неъмат Вакилов ва Акром Мираҳмедовларни узоқ жойга сургун қилиш зарурлиги ҳақида гапирдилар, бир неча йилдан бери ишламай, бозорда савдогарчилик қилиб юрган Тўхта Тошпўлатовнинг тезда завод ё фабрикага ишга киришини талаб қилдилар.

Вакилов ва Мираҳмедовлар ўз сўзларида айбларига иқрор бўлмадилар. Ҳалол меҳнат билан кун кечиришдан бош тортдилар. Умумий йиғилиш Ўзбекистон ССР Олий Советининг «Жамият учун зарарли, текинхўр унсурларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида қонун»ига асосан Вакилов ва Мираҳмедовларни 2 йил муддат билан сургун қилиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Жамоатчиликнинг ҳукми меҳнаткашлар депутатлари Октябрь район Совети томонидан кўриб чиқилди ва тасдиқланди. Вакилов ва Мираҳмедовлар узоқ жойга сургун қилинди.

З. АХТЯМОВА.

Мактаблар янги ўқув йилига тайёр

(Хатларга обзор)

1957-1958 ўқув йили яқинлашиб келмоқда. Областимизнинг барча район ва шаҳарларидаги мактабларнинг ҳаммасида янги ўқув йилига қизғин тайёргарлик олиб борилмоқда. Кўпчилик мактаблар сифатли ремонтдан чиқарилди, улар ўқув асбоблари, инвентарлар ва бошқа кўргазмали қуроллар билан таъминланди.

Редакциямизга мактабларнинг янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилганлиги ҳақида кўплаб хушхабарлар келиб турибди. Бу хатларда мактабларни ремонтдан чиқаришда оталик ташкилотларининг, меҳнатсевар ўқувчиларнинг яқиндан кўрсатаётган ёрдами таъкидланади.

— М. Горький номли колхоз территориясидаги 8-мактаб педагогика советининг ва ота-оналарнинг мажлисида пионер уйи, буфет, устахона қуришга қарор қилинган эди. Ўқитувчи ва ўқувчиларнинг кучи билан 20.000 дона ғишт қуйилиб, уч хона тикланди. Бу билан давлатнинг 25 минг сўми тежаб қолинди, — деб хабар қилади қорасувлик мухбир **Қ. Тулебоев.**

Кейинги йилларда мактабларда политехника таълимининг жорий қилиниши билан практикум соатларни ўтказиш учун махсус хоналар ажратилмоқда. Бу йил мактабларда алоҳида устахоналар қуришга катта аҳамият берилди.

— Районимиздаги 15-мактабда.— деб ёзади янгийўллик ўртоқ **С. Зокиров,** — ошхона, дурадгорлик хонаси ва автогараж қурилиб, бино янги ўқув йилига тайёрлаб қўйилди.

Мирзачўллик газетхон **О. Отажонов** 12-етти йиллик мактабнинг янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилганлигини хабар қилади.

Областимизда ўнлаб янги бинолар қурилиб, ишга туширилаётир. Масалан, «Малик» совхози марказида, Велико-Алексеевск қишлоғида яқинда ташкил қилинган Хрушчев колхозида бу йилдан бошлаб янги ўрта мактаблар очилади. «Ленинизм» колхозидаги 20-етти йиллик мактаб биноси ўрнига янги типовой бино қуриб битказилди. Сирдарё районидан ўртоқ **Т. Сулаймонов, Э. Раҳмонов**лар шулар ҳақида ёзиб юборганлар.

Булардан ташқари, оққўрғонлик **М. Ойдинов** райондаги 1, 4, 9, 16-мактабларнинг, сирдарёлик **Ч. Илёсов** Ҳ. Олимжон номли 7-ўрта мактабнинг янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилганлиги ҳақида хабар қиладилар.

Ж. Сариев (Чирчиқ шаҳри), **Э. Туркменов** (Бўстонлиқ райони), **С. Хамроев** (Чиноз райони), **Т. Шералиев** (Оҳангарон райони) ўртоқлар ҳам мактабларнинг янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилганини билдирадилар.

Ўзбек тили ва адабиётини ўқитишни тубдан яхшилайлик

Ёш авлодни ўқитиш, уни коммунистик ахлоқнинг барча юксак сифатларига эга қилиб тарбиялаш ҳамда практик фаолиятга тайёрлашда она тили ва ўзбек адабиётини ўргатиш катта роль ўйнайди. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, халқ маориф органлари, ўқитувчилар ҳамда илмий-методик ходимлар республикамизда, шунингдек областимиз мактабларида она тили ва ўзбек адабиётини ўқитиш савиясини яхшилаш соҳасида бирмунча ишларни қилдилар, ўқувчиларга чуқур ва мустаҳкам билим беришда самарали натижаларга эришдилар.

Областимиз мактабларини она тили ва ўзбек адабиёти ўқитувчилари билан таъминлаш иши ўтган йилга нисбатан бу ўқув йилида бирмунча яхшиланди. Ҳозирги вақтда V—X синфларда 1119 ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси ишлаб турибди. Булардан 376 киши олий маълумотга, 358 киши ўртадан юқори, 116 киши ўрта маълумотга эга. 269 ўқитувчи эса педагогика институтининг сиртқи бўлимларида ўқимоқда. Бундан ташқари, ўзбек мактабларининг бошланғич синфларида 4763 ўқитувчи ишламоқда. Мактабларимиз ҳар йили олий ва ўрта ўқув юртларини тамомлаётган ёш педагог кадрлар билан мустаҳкамланмоқда.

Маълумки, совет мактабидаги таълимнинг асоси бошланғич таълим ҳисобланади. Юқори синфлардаги ўқув-тарбия ишларининг сифати ва бу соҳада эришилган муваффақиятлар кўп жиҳатдан бошланғич мактабда берилган таълимнинг пухталигига боғлиқдир. Чунки бола равон ва ифодали ўқишга, чиройли ҳамда саводли ёзишга бошланғич синфларда ўрганади. Область мактабларининг бошланғич синфларида дарс бераётган педагогика ишининг моҳир мастерлари бўлган кўпгина ўқитувчиларимиз бор. Чунончи, Тошкент районидаги 16-етти йиллик мактаб ўқитувчиси Маҳмудов, 20-етти йиллик мактабнинг III синф ўқитувчиси Тошпўлатова, Калинин районидаги Ушинский номли 24-ўрта мактабнинг бошланғич синф ўқитувчилари С. Ҳакимова, М. Муҳамаджонова, Орджоникидзе районидаги 5-етти йиллик мактаб ўқитувчиси Б. Каипова, Қорасув районидаги 13-ўрта мактаб ўқитувчиси Авезова, Янгийўл районидаги 7-ўрта мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Охунов ва бошқа кўпгина ўртоқлар ана шундай ўқитувчилар жумласидандир. Бу ўқитувчилар бошланғич таълим методикаси устида тинмай ишлайдилар, ҳар бир дарсни пухта тайёргарлик кўрган ҳолда ўтказадилар, дарсларнинг кўрсатмали бўлиши, ғоявий йўналиши учун барча имкониятлардан фойдаланадилар. Натижада улар ўзлари таълим бераётган синфларда ўқувчиларнинг тўла ўзлаштиришларига эришмоқдалар.

Лекин шунга қарамай, область мактабларида бошланғич таълим-тарбия ишлари халқ маорифи системасидаги энг қолоқ участкалардан бири бўлиб қолаётир. Бошланғич синфларда ўқув плани ва программа материаллари формал равишда бажарилса ҳам, ўқувчиларнинг билим ва кўникмалари программанинг минимум талабларига ҳали ҳам тўла жавоб бермайди.

Бошланғич синф ўқувчиларининг ўзлаштиришлари, айниқса, Бўка, Пискент, Боёвут, Ховос, Мирзачўл, Гулистон, Юқори Чирчиқ ва Октябрь районларида қониқарсиз аҳволда. Янгийўл, Чиноз, Сирдарё, Ўрта Чирчиқ, Оҳангарон, Оққўрғон, Бекобод, Паркент ва бошқа районлардаги бир қатор мактабларда бошланғич синф ўқувчиларининг билим даражалари программа талабларига жавоб бермайди.

Бошланғич синф ўқувчиларининг билимларидаги асосий камчиликлар шундан иборатки, улар адабий текстни маълум нормадаги суръат билан онгли ва ифодали ўқий олмайдилар. Уларнинг ёзувларида ҳам ана шундай қолоқлик мавжуд. Бу эса дастлабки ёзишга ўргатиш давридан бошлаб, ёзув қоидаларига риоя қилмаслик ва ўқитувчиларнинг ёзув техникаси устида системали иш олиб бормасликлари натижасидир.

Бошланғич синф ўқитувчиларининг бир қисми махсус педагогик тайёргарликка эга бўлмаган ва бошланғич таълим методикасидан хабарсиз кишилардан иборатдир. Район халқ маорифи бўлимлари эса шу кунгача, фақат, умумий ўрта маълумотга эга бўлган кишиларни бошланғич синфларга область халқ маорифи бўлимининг рухсатидан ташқари ўқитувчи қилиб тайинлаш каби зарарли практикадан ҳануз воз кечганлари йўқ.

Октябрь районидаги Калинин номли 22- етти йиллик мактаб директори ўртоқ Комилжон Закиров район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Каримов билан келишиб, 10- синфни тамомлаган кўпгина ўқувчиларни бошланғич синф ўқитувчилари қилиб тайинлаган. Бундай мисоллардан яна бир талайини келтириш мумкин.

Область мактабларида ўз ишларининг натижалари учун юксак жавобгарлик ҳис этиб, ўқувчиларга она тили ва адабиётдан мустаҳкам билим бераётган кўпгина илғор ўқитувчилар ҳам бор. Улар ўқувчиларга ўзбек тилининг қонун-қоидаларини сингдириб, уларни ўзбек адабий тилидан мумкин қадар яхшироқ фойдаланишга ўргатмоқдалар, унга муҳаббат уйғотмоқдалар. Бундай ўқитувчилар ҳар бир дарсда рус ва совет адабиётининг энг яхши намуналаридан, тарбиявий аҳамияти бўлган текстлардан фойдаланадилар.

Областимиз мактабларида ташкил этилган 506 адабиёт тўгараги ўқувчиларнинг тил ва адабиёт фанидан олган билимларини мустаҳкамлашда катта роль ўйнамоқда. Шунингдек энг яхши ўқитувчиларимиз раҳбарлигида ўқувчилар китоб устида ишлашни ўрганмоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган имтиҳонлар якуни кўпгина ўқувчиларнинг бадиий асарларнинг ғоявий мазмунини тўғри очиб берганликларини, стилларининг равонлигини, ўз фикрларини мантиқий жиҳатдан тўғри, изчил баён эта билишларини кўрсатди.

Тошкент районидаги 19-ўрта мактаб ўқитувчиси Қўшоқов, Калинин районидаги 11 ва 24- ўрта мактаб ўқитувчилари А. Имомалиев, Ҳурият Мирзоидова, Оржоникидзе районидаги Навоий номли 1- ўрта мактаб ўқитувчиси Исматиллаев, Қорасув районидаги 13- ўрта мактаб ўқитувчиси А. Одилов, Янгийўл шаҳаридаги Навоий номли 4- ўрта мактаб ўқитувчиси Каромат Абдураҳмонова, Янгийўл районидаги 1,7 ва 19- мактабларнинг ўқитувчилари Ҳафиз Охунов, Раиса Муҳиддинова, Абдураим Алихонов ва бошқа кўпгина ўртоқлар тил ва дабиёт фанини ўқитишда яхши натижаларга эришдилар. Олмалиқ шаҳридаги Ворошилав номли ўрта мактаб ўқитувчиси ўртоқ Хусанованинг иш тажрибаси диққатга сазовордир. У рус тили ўқитувчилари билан ҳардоим яқиндан алоқада бўлиб, хоҳ адабиёт, хоҳ она тили дарсларида бўлсин грамматик терминларни, бадиий асарларнинг номларини, адабиёт назариясига доир баъзи бир масалаларни ҳам ўзбек тилида, ҳам рус тилида тушунтириб беради. Мактабда ягона орфография ва нутқ режимини амалга оширишда ўртоқ Хасанованинг хизмати жуда катта. Шунинг учун ҳам у ўзи ўқитган синфларда ўқувчиларнинг юқори ўзлаштиришига эришди.

Область мактабларида шундай ўқитувчилар ҳам борки, улар ўз ишларига масъулиятсизлик, бепарволик билан қарайдилар. Бу ўринда Янгийўл районидаги 14- ўрта мактаб ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси ўртоқ Маҳмуда Муҳиддиновани мисол қилиб кўрсатиш мумкин. У ўқитаётган синфлардаги ўқувчиларнинг билим даражалари программа талабларига мутлақо жавоб бермайди, чунки ўқитувчининг ўзи ўзбек адабиётига доир материалларни яхши билмайди. У, йил мобайнида ўқувчиларнинг ёзма ишларини биронта марта ҳам текширмаган, «Ўзбек орфографиясининг асосий қоидалари»ни ўқувчиларга тушунтирмаган, уларнинг билимига баҳо қўйишда кўз бўямачилик қилган. Гулистон районидаги 10- ўрта мактаб ўқитувчиси ва илмий бўлим мудири С. Султонов, Мирзачўл районидаги Фрунзе номли 13- ўрта мактаб ўқитувчиси О. Сангғилов ўртоқлар ҳам қунт билан ишламайдилар.

Икки йил бир синфда қолувчилар ва айрим фанлардан ўзлаштирмовчи ўқувчилар билан ишлаш масаласи Тошкент область халқ маорифи бўлими советида муҳокама қилинди. Фактлар шуни кўрсатдики, область мактабларида таълим олаётган 198.882 ўқувчидан 38715 ўқувчи айрим фанлардан ўзлаштирмаган. Бу ўқувчиларнинг кўпчилиги она тили, рус тили ва математика фанларидан ўзлаштирмаганликлари аниқланди. Бунга ўзлаштирмовчи ўқувчилар билан индивидуал шуғулланмаслик, қўшимча дарслар ва консультациялар ўтказмаслик, бу соҳада илғор ўқитувчиларнинг тажрибаларидан фойдаланмаслик сабаб бўлмоқда.

1956 йилдан бошлаб мактабларда ўзбек орфографиясининг асосий қоидалари ўқитила бошланди. Шу муносабат билан Гулистон, Мирзачўл, Чиноз ва Октябрь район халқ маорифи бўлимлари фақат тил ва адабиёт ўқитувчилари учун семинар уюштирган. Лекин бошқа фан ўқитувчилари ўртасида ўзбек орфографияси асосий қоидаларини ўрганиш иши бирон мактабда ҳам ташкил этилмаган. Шунинг учун ҳам тил ва адабиёт ўқитувчиларидан бошқа ўқитувчиларнинг биронтаси ҳам ўз ёзувларида (план, конспект ва бошқа иш қоғозларида) янги ўзбек орфографиясининг асосий қоидаларига амал қилмайдилар.

Район халқ маорифи бўлимлари ҳамда уларнинг педагогика кабинетлари янги орфография қоидаларининг мактабларда кенг жорий этилишига эришиш учун ўқитувчиларга амалий ёрдам кўрсатишлари ва ўқувчиларни саводли қилиб етиштириш учун барча чораларни кўришлари керак.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва унинг педагогика фанлари илмий-текшириш институти она тили ва ўзбек адабиёти бўйича бир қанча методик қўлланмалар, брошюралар, она тили ўқитувчилари тажрибасидан биринчи тўплам нашр этди. Дарслик ва программаларнинг сифатини яхшилаш соҳасида анча ишлар қилди, «Ўқитувчилар газетаси» ва «Совет мактаби» журналида методик мақолалар босилди.

Бироқ шуни ҳам эътироф этиш керакки, бу соҳада қилинаётган ишлар ҳозирги юксак талабларга тўла жавоб бермайди. Кўпгина тажрибали ўқитувчилар она тили ва ўзбек адабиёти программасининг ҳажми катта эканлигини ҳақли равишда таъкидламоқдалар. Айниқса 5—6 синфларда ўзбек тили грамматикаси ва 8-синфларда ўзбек адабиётининг материаллари ҳаддан ташқари кўп эканлиги мактаб ўқитувчиларимизнинг иш практикасида сезилмоқда. Шунинг учун ҳам она тили ва ўзбек адабиёти бўйича программа материалларини қайта кўриб чиқиб, уни қисқартиш ҳисобига енгиллаштиришнинг вақти етган, деб ўйлаймиз.

Шунингдек, мавжуд дарслик, хрестоматияларда ва методик қўлланмалардаги чалкашликлар, хато ва нуқсонлар мактабларда она тили ва адабиёт фанини ўқитишга салбий таъсир кўрсатаётир. 9- синф учун нашр этилган дарслик ва хрестоматия бир қатор жиддий камчиликларга эга. Бу камчиликларнинг кўпчилиги дарсликдаги баъзи сўзларнинг хрестоматиядаги сўзларга тўғри келмаслиги, баъзи шеърларнинг бузиб берилиши, таржималардаги айрим чалкашликлардадир.

Шуни ҳам айтиш керакки, педагогика илмий-текшириш институтининг ўзбек тили ва адабиёти сектори ҳалигача она тили ва адабиётини ўқитишни яхшилаш соҳасида илмий-текшириш ишларининг чинакам маркази бўла олгани йўқ. Бу сектор мактабдан ва ўқитувчилар оммасидан ажралган ҳолда ишлаётир. Сектор ходимлари энг яхши ўқитувчиларнинг ажойиб иш методларини кам ўрганаётирлар. Мактабларимизда тўпланаётган энг яхши иш тажрибаларини оммалаштирмаётирлар. Илғор ўқитувчиларнинг яхши иш тажрибаларини оммалаштириш соҳасида область халқ маорифи бўлими ҳам ҳеч қандай иш қилгани йўқ. Бу соҳада фақат умумий мулоҳазалар юритиш, кенгашлар чақириш, қарорлар қабул қилиш билангина чегараланиб қолинмоқда.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёш авлодни ўқитиш, уларни оташин совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, она-Ватанга муҳаббат ва коммунизм улуғ ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар ҳамда бу соҳада халқ маорифи органлари ва мактабларнинг педагогик коллективлари олдига катта талабларни қўймоқдалар. Шундай экан, биз мактабларда ўқув-тарбия ишлари сифатини янада яхшилаш учун бошқа предметлар қатори она тили ва адабиёт фанини ўқитишни ҳам тубдан яхшилашимиз ҳамда уни ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтаришимиз керак.

А. ҚОДИРОВ.
Область халқ маорифи бўлимининг мудири.

Қисқа сатрларда

✦ **Чиноз.** Райондаги Чиноз қишлоқ Совети территориясида ўрта мактаб биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Янги мактаб биноси икки қаватли бўлиб, 25 хонадан иборатдир.

Х. Охунов.

✦ **Оҳангарон.** Шаҳардаги ишчи, хизматчилар ўзлари учун шахсий уй-жой қуришни қизитиб юбордилар. Илгари бийдай дала бўлган жойда 400 дан ортиқ ишчи, хизматчи янги уй-жой қуриб олди. Яқинда яна 180 хўжаликка уй-жой қуриш учун участка ерлари ажратиб берилди.

А. Кўкиев.

✦ **Тошкент.** Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти геология факультетининг 1 курс студентлари республиканинг Угам, Чатқол тоғ тизмаларига экскурсияга бордилар. Ўқитувчи Набихонов раҳбарлигида ўтган бу экскурсияда студентлар ўз мутахассисликларига тегишли кўп нарсаларни ўргандилар.

Л. Искендеров.

✦ **Бекобод.** Районнинг 2-«Далварзин» совхозида 150 кишилик касалхона биноси қурилди. Бундан ташқари, 65 ишчи хўжалиги учун 2 хонали стандарт уйлар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Я. Ҳасанов.

✦ **Чирчиқ.** Шаҳардаги серқатнов кўчаларни асфальтлашга жиддий эътибор берилмоқда. Шаҳар ремонт қурилиш участкасига қарашли 50 кишидан иборат йўл тузатиш бригадаси июнь-июль ойларида 6300 квадрат метр йўлга асфальт ётқизди. Шунингдек 1200 квадрат метр кўчага тош-шағал тўкилди. Кўчаларни тузатиш қизғин давом этмоқда.

Т. Носиров.

Бозорда колхозчилар учун маданий уй

Чирчиқ шаҳридаги янги совет колхоз бозори ёнида қад кўтариб турган бино эътиборингизни жалб қилади. Бино олдида колхозчи йигит ва қизнинг буғдой ҳамда мевалар кўтариб турган ҳайкаллари ўрнатилган. Бу бино бозорга савдо қилиш учун келган колхозчи деҳқонлар учун қурилган маданий уйдир.

Яқинда фойдаланишга топширилган колхозчилар уйи хоналарига радио репродукторлар ўрнатилган. Янги кроватлар, юмшоқ кўрпа-ёстиқ, стол-стуллар билан таъминланган, гилам-поёндозлар тўшалган 7 та хонада 27 киши учун ўрин бор. Колхозчилар уйида махсус дам олиш хонаси бўлиб, унда газета ва журналларнинг янги сонлари ва қизиқарли китоблар ҳам бор.

Узоқ жойдан бозорга савдо қилиш учун келаётган колхозчилар бу қулай имкониятдан мамнун бўлмоқдалар.

Т. УРУНОВ.

Расмлар виставкаси

Суратда: томошабинлар Костеев асарлари қўйилган залда.

Ф. Осипов фотоси.

Яқинда Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида Қозоғистон халқ рассоми Абилхон Кастеев асарлари виставкаси очилди. Бу кўчма виставка Т. Г. Шевченко номли Қозоғистон Давлат бадиий галереяси томонидан уюштирилган.

Виставка экспозициясидаги экспонатлар асосан рассомнинг 1937 йилдан то сўнгги йиллар ичида яратилган асарларидан иборат. Рассомнинг «Юқоридан сирғалиб тушиш» полотноси мураккаб сюжетни ўз ичига олади. Асарда ёш спортчилар мусобақалари моҳирлик билан акс эттирилган.

Чорвадорлар меҳнатини тасвирловчи асарларга ҳам виставкада катта ўрин берилган. «Чўпонлар ҳаёти» деган расм марказида берилган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони — аёл чўпоннинг образи тўлақонли чиққан. У, яйловда ўтлаб юрган молларга меҳр билан қараб турибди. «Яйловдаги моллар» деган расмда ҳам олинган тема муваффақиятли талқин этилган.

Хотин-қизларнинг ўтмишдаги аянчли ҳаётини ҳикоя қилишга бағишланган «Зўрлик билан қизни олиб кетиш» полотносида босмачиларнинг ёвузликлари фош этилган. Гарчи қиз ва унинг ота-онасининг трагик ҳолати тасвирланса-да, асар оптимистик йўсинда ҳал қилинади. Расмдаги ўрмон ортида порлаб турган машъал ёрқин келажакка умид ва озодлик символи сифатида берилган. Рассомнинг виставкага қўйилган «Сотиб олинган келин» полотноси ҳам чуқур ғоя билан суғорилган. Расмда қиздаги ички руҳий ҳолат ташқи қиёфа билан узвий боғланиб кетади. Рассом бу асарида қозоқ хотин-қизларининг эски урф-одатларга бўлган нафратларини тасвирлаган.

Виставкада қозоқ халқининг содиқ фарзанди Омонгелдининг рассом А. Кастеев томонидан ишланган портрети бор. Рассом қаҳрамоннинг халқ ва ватанга бўлган чексиз муҳаббатини унинг жасур ва маъноли чеҳраси фонида очиб беради.

Бу ерда рассомнинг лирик пейзажлари ҳам кўзга ташланади. «Олмаота кўриниши», «Маданият ва истироҳат парки», «Қиш кўриниши» асарлари ана шулар жумласидандир.

Виставкада рассомнинг яна 50 дан ортиқ турли расм, портрет ва пейзажи борки, уларда қардош қозоқ халқининг қаҳрамонлари, кўз илғамас буғдойзорлари, ямяшил боғлари катта маҳорат билан акс эттирилган.

А. АЛИЕВ.

Ёш ижодкорлар тўгараги

Тошкентдаги Н. Островский номли пионерлар саройи ҳузурида 1936 йилдан бери адабиёт тўгараги мунтазам равишда ишлаб келмоқда.

Ҳозирги кунда адабиёт тўгарагига 40 дан ортиқ ҳаваскор шоир ва ёзувчи қатнашаётир. Уларнинг деярлик ҳаммаси республикамизда чиқаётган газета ва журналларга ўзларининг кичик шеър, ҳикоя ва масаллари билан қатнашиб туради. Айниқса, «Ленин учқуни» газетаси ва «Гулхан» журнали саҳифаларида уларнинг асарлари тез-тез босилиб чиқади.

Тўгарак (раҳбари Ғайратий) ёш шоирларнинг асарларини айрим тўплам қилиб чиқаришга ҳам катта эътибор бермоқда. Ўтган йили адабиёт тўгараги қатнашчиларининг «Бахтимизни куйлаймиз» деган шеър ва ҳикоялар тўплами Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти томонидан босиб чиқарилди. Кўп нусхада нашр этилган мазкур тўнғич тўплам саройнинг 20 йиллигига бағишланган эди.

Шу кунларда тўгарак қатнашчиларининг навбатдаги тўплами тайёрланмоқда. Бу тўплам Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси олдидан китобхонларга тақдим этилади.

Тўпламга 20 дан ортиқ ёш ҳаваскорнинг асарлари киритилади. Булар орасида меҳнатни улуғловчи шеърлар ҳам, ватанпарвар ёшларнинг Мирзачўл ерларида қилаётган фидокорона ишларини мадҳ этувчи ҳикоялар ҳам, айрим ёшларнинг аҳлоқий қиёфасидаги камчиликларни танқид қилувчи сатирик ва юмористик шеърлар ҳам бор.

Шунингдек, тўгарак активларининг ҳам тўпламлари нашр этилади. Ёш прозаик Т. Қосимованинг «Эртак — повесть» деган тўплами босмага берилди. Китобхонлар бу йил Ю. Шомансуров, Х. Салоҳиддинов, Т. Имомхўжаевларнинг тўпламларини ҳам ўқишга муяссар бўладилар.

А. АКБАРОВ.

СОВЕТ АРМИЯСИ КОРЕЯНИ ОЗОД ҚИЛГАНИГА 12 ЙИЛ ТЎЛИШИНИНГ КОРЕЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИДА БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

ПХЕНЬЯН, 15 август. (ТАСС). Корея Халқ-Демократик Республикасининг меҳнаткашлари бугун ўз миллий байрамини — Совет Армияси Кореяни япон империализми зулмидан озод қилган куннинг 12 йиллигини тантанали суратда нишонладилар.

Пхеньянда Корея Халқ армияси қуролли кучларининг паради ҳамда пойтахт меҳнаткашларининг оммавий намойиши бўлди. Ким Ир Сен номидаги майдоннинг марказий трибунасида Корея Меҳнат партиясининг ва КХДР ҳукуматининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари, СССР нинг КХДР даги элчиси А. М. Пузанов, Пхеньяндаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ва ходимлари, чет эллардан келган меҳмонлар турибди.

Корея Халқ армияси бош штабининг бошлиғи генерал-полковник Ким Кван Хеб парадни очиб, Корея озод қилинган куннинг 12 йиллиги муносабати билан СССР ҳукуматига ва бутун совет халқига корейс халқи номидан ташаккур изҳор қилди. У, республика халқ хўжалигини урушдан кейинги даврда тиклаш ва ривожлантириш уч йиллик планининг муваффақиятли бажарилганлиги тўғрисида гапирди, бунга Корея Меҳнат партиясининг, КХДР ҳукуматининг тўғри сиёсат юргизганликлари ҳамда аҳолининг фидокорона меҳнати туфайли, шунингдек Совет Иттифоқининг ва бошқа халқ демократияси мамлакатларининг қардошларча беғараз ёрдами туфайли эришиш мумкин бўлганлигини айтди. Ким Кван Хеб республика меҳнаткашлари социалистик лагерь мамлакатлари халқларининг дўстлиги ва бирдамлигини кўз қорачиғидай сақлайдилар, деб уқтириб ўтди.

Ким Кван Хеб Корея Халқ-Демократик Республикасининг Кореяни тинч йўл билан бирлаштириш йўлида изчиллик билан зўр бериб ҳаракат қилаётганлиги тўғрисида гапириб, Америка томони яраш тўғрисидаги битимни очиқдан-очиқ бузиш йўлига кирганлигини айтди. Бироқ, америкалик империалистларнинг ҳеч қандай ҳаракатлари корейс халқини қўрқита олмайди. Пировардида Ким Кван Хеб армиянинг шахсий составини Корея Халқ-Демократик Республикасининг революцион ғалабаларини мустаҳкам қўриқлашга даъват этди.

Парaддан кейин ёрқин намойиш бўлди. Намойишда 300 мингдан ортиқ киши қатнашди.

Корея Халқ-Демократик Республикасининг бошқа шаҳарларида ҳам меҳнаткашларнинг намойишлари бўлди.

АҚШ ШТАБЛАРИ БОШЛИҚЛАРИ БИРЛАШГАН ГРУППАСИНИНГ ЯНГИ РАИСИ

ВАШИНГТОН, 15 август. (ТАСС). Бугун генерал Натан Ф. Туайнинг АҚШ штаблари бошлиқлари бирлашган группасининг раислиги вазифасида ишлай бошлади. У, истеъфога чиққан адмирал Редфорднинг ўрнини эгаллади. Туайнинг илгари АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари штаби бошлиғи бўлиб ишлар эди. Америка ҳарбий ҳаво кучлари штабининг бошлиғи ҳозир генерал Т. Уайтдир.

«СОВЕТ ХАЛҚИ БУЮК ИСТИҚБОЛГА ЭГАДИР»

Судан бош министри ўринбосарининг баёноти

Судан бош министрининг ўринбосари ва қишлоқ хўжалик министри Мирғани Ҳамза жаноблари 15 августда Москванинг диққатга сазовор жойлари билан танишишни давом эттирди. У, Кремлда давлат Оружейная палатасида ранг-баранг коллекцияларни жуда қизиқиб тамоша қилди.

Суданлик меҳмон В. И. Ленин ва И. В. Сталин мавзолейига борди ва гулчамбар қўйди.

Судан бош министрининг ўринбосари ва қишлоқ хўжалик министри шу куни совет матбуотининг вакилларини қабул қилди ва улар билан бўлган суҳбатда ўзининг Совет Иттифоқида бўлганлиги тўғрисидаги таассуротларини гапириб берди.

— Сизнинг мамлакатингизга келиш ва СССРда бўлаётган ғоят катта ривожланиш билан танишиш имкониятини берганлиги учун, — деди у, — Совет ҳукуматига ташаккур билдирамиз. Сизнинг мамлакатингиз буюк тараққиёт йўлидан бормоқда, унда фаолиятнинг ҳамма соҳаларида халқнинг бахт-саодати йўлида катта ўзгаришлар амалга оширилмоқда.

СССРда ҳозирги вақтгача эришилган ютуқлар ғоят каттадир, бу ютуқлар айниқса қишлоқ хўжалигида каттадир. Биз буни Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида кўра олдик. Биз аминмизки, совет халқи буюк истиқболга эгадир.

Судан билан Совет Иттифоқи ўртасида, — деб давом қилди Ҳамза жаноблари, — шу вақтгача дипломатик алоқалардан ташқари катта контактлар йўқ эди. Бизнинг бу ерга қилган визитимиз ва совет кишиларининг Судан билан ҳамкорлик қилишга тайёр турганликлари ҳар иккала мамлакат ўртасида ўзаро ҳамкорлик қилишга асос солади, деб ўйлаймиз. Биз ишонамизки, совет халқининг фақат қишлоқ хўжалик соҳасидаги катта тажрибасидангина эмас, балки бошқа соҳалардаги катта тажрибасидан ҳам ўзимиз учун катта фойда ола биламиз.

Биз, совет халқининг меҳмондўст эканлигига юксак баҳо бердик ва унинг эришган ютуқларидан қойил қолдик. Биз Судан халқидан совет халқига энг яхши тилаклар, келажакда янада тараққий қилиш, гуллаб-яшнаш ва осойишталик бўлиши тилакларини изҳор қилишни истаймиз.

Ҳамза жаноблари журналистлар билан бўлган суҳбатда Судан қишлоқ хўжалиги масалаларига катта эътибор берди. У, шу билан бир вақтда, менинг мамлакатим совет қишлоқ хўжалик машиналарини синаш имкониятига эга бўлади, деб ишонч билдирди.

Биз, — деди Ҳамза жаноблари, — тинчликсевар миллатмиз, — ва яқиндагина ўз мустақиллигимизга эришдик. Мамлакат янада ривожланиши учун тинчлик ва осойишталикка муҳтождир. Унинг табиий бойликлари ғоят каттадир ва биз ундан тўла фойдаланишни истаймиз. Биз ўзимиз белгилаган тадбирларни бажаришда ўзимизга дўст бўлган мамлакатларнинг қўллаб-қувватлашига ишонамиз. (ТАСС).

МУСТАҚИЛЛИК КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲИНДИСТОНДА ТАНТАНАЛАР

ДЕҲЛИ, 15 август. (ТАСС). Бугун Ҳиндистонда катта миллий байрам—мамлакат ўз мустақиллигининг ўн йиллигини нишонламоқда. Бу муҳим воқиа Ҳиндистонда шу сабабли айниқса тантанали байрам қилинмоқдаки, бу воқиа улуғ ҳинд халқининг тарихидаги бошқа катта воқиа билан—1857-1858 йилларда инглизларга қарши олиб борилган миллий-озодлик урушининг 100 йиллигига тўғри келмоқда.

Бугун эрталаб Деҳлида мустақиллик куни муносабати билан тантанали маросим бўлди. Бош министр Жавоҳарлал Неру Ҳиндистон давлат гимнининг ва тўплардан ўқ узилиб берилган салютнинг садолари остида қадимий Қизил форт қалъасида миллий байроқни кўтарди.

Шундан кейин Неру нутқ сўзлаб, мамлакат олдида турган катта ижодий вазифаларга тўхталди. Биз, — деди у, — Ҳиндистон ҳозирги вақтда катта бир қурилиш тусини олди, деб айтишимиз мумкин. У, Ҳиндистон олдида турган қийинчиликларни кўрсатиб ўтди. Аммо бу қийинчиликлар, — деб таъкидлади у,—Ҳиндистон жуда тез олға қараб бораётганлиги сабабли вужудга келди. У айтдики, халқ ўз кучлари билан Ҳиндистоннинг ривожланишини таъминлаши керак.

Неру ҳинд халқининг ўз мустақиллиги учун олиб борган озодлик кураши ва бу курашнинг қаҳрамонларини, 1857-1858 йилларда Англия ҳукмронлигига қарши олиб борилган буюк миллий-озодлик урушини эслатиб ўтди. Неру айтдики, Ҳиндистон тинчлик йўлидан, айниқса атом ва водород бомбалари асрида тинчлик йўлидан боришни давом эттиради. У Ҳиндистоннинг совуқ муносабатлар урушига қарши чиқаётганлигини уқтириб кўрсатди. У, Ҳиндистон-Покистон муносабатларига ҳам тўхталди ва Ҳиндистон Покистон билан тинч яшашни истайди, лекин дўқлардан қўрқмайди, деб кўрсатди.

Мамлакатнинг узоқ жанубида Керал штатининг пойтахти Тривандрум шаҳрида Ҳиндистон мустақиллиги куни муносабати билан тантанали маросим республика президенти Ражендра Прасад ҳозир бўлган ҳолда ўтди. У, традицияга кўра, ҳар йили ана шу кунни байрам қилишга мамлакатнинг жанубий штатларига боради. Президент кеча Тривандрумда бўлган митингда сўзлади.

Шу кунларда Калькуттада, Бомбайда, Мадорасда, Лакнауда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида мустақиллик кунига ҳамда 1857-1858 йиллардаги миллий-озодлик урушининг юз йиллигига бағишланган тантанали маросимлар, митинглар, йиғилишлар ўтказилмоқда.

Ана шу муҳим воқиалар шарафига бағишланиб спорт байрамлари, шоирларнинг мусобақалари, театр томошалари, ватанпарварлик кинофильмларини кўрсатиш ташкил этилмоқда, виставкалар очилмоқда. Кеча Деҳлида вице-президент Радхакришнан 1857-1858 йиллардаги миллий-озодлик уруши тўғрисидаги материаллар қўйилган виставкани тантанали вазиятда очди.

Бугун Ҳиндистон вице-президенти Радхакришнан мустақиллик куни муносабати билан президент саройида катта қабул маросими ўтказди. Бу қабул маросимида бош министр Неру бошчилигида Ҳиндистон ҳукуматининг аъзолари, дипломатик корпуси аъзолари, жамоат арбоблари ҳозир бўлдилар.

СУВ ТОШҚИНИДАН ЗАРАР КЎРГАН ИНДОНЕЗ ХАЛҚИГА СССРНИНГ ЁРДАМИ

СССРнинг Жакартадаги Элчиси Д. А. Жуков шу йил 14 августда Индонезия бош министри Жуанда жаноблари ҳузурига борди ва табиий офат — Чилачап районида рўй берган сув тошқини муносабати билан унга ҳамдардлик билдирди. Д. А. Жуков Жуанда жанобларига юқорида айтиб ўтилган районнинг сув тошқинидан зарар кўрган аҳолисига ёрдам учун СССР Қизил Крести ва Қизил Ярим Ой жамиятлари иттифоқи ижроия комитети номидан 40.000 индонез рупиясига чек топширди.

Жуанда жаноблари Индонезия ҳукумати номидан билдирилган ҳамдардлик ва эътибор учун ташаккур изҳор қилди.

ҲАВО ҲАЛОКАТИ

1957 йил 15 август эрталаб Копенгаген (Каструп) аэропорти районида СССР граждан ҳаво флоти бош бошқармасининг ИЛ—14 самолёти ерга қўнишга тайёрланган вақтда ҳалокатга учради.

Ҳалокат натижасида экипаж ва 18 пассажир, шу жумладан 1 даниялик, 2 инглиз, 1 америкалик, ГФР дан 3 немис ва 11 совет граждани ҳалок бўлди.

Ҳалокатнинг сабаблари текширилмоқда. (ТАСС).

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ ЧАҚИРИЛИШИГА ДОИР

НЬЮ-ЙОРК, 15 август. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг БМТ секретариатидан олинган маълумотларга асосланиб хабар беришича, инглиз қўшинларининг Уммондаги агрессиячилик ҳаракатлари тўғрисидаги масалани қараб чиқиш учун шу йил 20 августда Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини чақириш белгиланган.

ҲИНДИСТОН ЖАМОАТ АРБОБИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Ҳиндистоннинг кўзга кўринган жамоат арбоби, Саураштра вилоятидаги ўқув юртларининг фахрий нозири Коллубхай Басиа жаноблари Деҳлидан Москвага бора туриб, Тошкентда тўхталди. Коллубхай Басиа жаноблари чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Бутуниттифоқ жамиятининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқига келди.

Аэродромда Ҳиндистондан келган меҳмонни Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг масъул ходимлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

К. Басиа Ўзбекистонда уч кун туради. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

ТОМОШАБИН ТААССУРОТИ — „Тайфун"

Горький номидаги рус драма театри ёзги мавсумини ҳозирги замон хитой ёзувчиси Цао Юйнинг «Тайфун» деган спектаклининг постановкаси билан тугатди. Бу пьеса хитой драматургиясида социалистик реализм асосида ёзилган дастлабки пьесалардан биридир. Асар Совет Иттифоқида биринчи марта шу коллектив томонидан саҳнага қўйилди.

Цао Юйнинг «Тайфун» драмаси буржуа тузуми ва буржуа оиласининг чириши, янги кучларнинг тарих саҳнасига чиқаётганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Сиртдан қараганда Н. кўмир компанияси акционерлар жамиятининг раиси Чжоу Пу-Юань оиласида ҳамма нарса яхши, силлиқ, ҳеч қандай кўнгилсизлик, конфликт йўқ. Оила бошлиғи Чжоунинг сўзи қаршиликсиз амалга оширилади. Лекин биринчи саҳнаданоқ томошабин бу оилада аҳлоқсизлик, тубанлик мавжудлигини кўради. Секин-аста воқиалар тугуни ечила бошлайди. Чжоу оиласида содир бўлган жирканч воқиалар очилади. Охирида бу оилада хизмат қилаётган камбағал қиз Лу Си-Фин ўз акасини яхши кўрганини билиб, ўз-ўзини ўлдиради. Ана шу фожиа орқали Чжоу хонадонидаги ярамас иллатлар фош этилади.

Спектаклда бир оиланинг трагедияси фонида бутун буржуа жамиятининг чиригани, бу жамиятда фақат бир нарса—пул ҳукм сураётгани очиб ташланади. Капиталист ана шу пулга ўзига керакли барча нарсаларни: одамнинг номусини ҳам, виждонини ҳам, ҳаётини ҳам сотиб олишга қодир.

Бой Чжоу оиласига меҳнатсевар, камтар, қамбағал Лу Ши-Пин онанинг оиласи таққосланади. Бу оила Чжоулар билан қариндошлик муносабатларида бўлса ҳам, лекин уларга бўйсунмайди, ўзини мустақил, мағрур тутади.

«Тайфун» спектакли фақатгина ўзининг темаси билан қизиқарли бўлиб қолмай, балки артистларнинг юксак маҳорати, режиссёр ва постановкачиларнинг ижодий изланишлари, оригинал декорацияси билан ҳам томошабин диққатини ўзига тортади.

Бу спектаклда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист В. Козлов ўзини яна бир марта талантли драматик артист эканлигини кўрсатди. Агар спектаклнинг бошида В. Козлов—Чжоу ҳамма нарсани қилишга қодир, ҳукмрон, ўзи ва оиласидан мамнун киши сифатида гавдаланса спектакль давомида бўш, қўлидан ҳеч иш келмайдиган қолга айланади. Чжоу ва унга ўхшаганлар бундай ҳаёт кечириш учун жуда кам вақт қолганлиги, эскилик ўрнини янгилик эгаллаётгани, янгиликка қарши кураш барибир фойдасиз эканлигини тушунади.

— Бу тайфун! Бу тайфун!—дейди у ваҳима ва қўрқоқлик билан. — У ҳамма деворларни, бутун уйни ва ҳаммамизни емириб ташлайди!

Бу тасодифий ҳол эмас. Халқ ғазабининг тайфуни Чжоу ва у кабиларни албатта емириб ташлаши муқаррар. Артист В. Козлов ўз қаҳрамонининг ички дунёсига чуқур киргани учун ҳам ҳаққоний образ яратишга муяссар бўлган.

Чжоунинг иккинчи хотини Фаньининг образи жуда мураккаб. Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Ефремова кучли характерга эга бўлган аёл образини яратган. Спектаклнинг бошида Фань-и қўрқоқ, сўзи ўтмас хотин. Фань-и спектакль охирида инсоний ҳуқуқини ҳимоя қилиш даражасига кўтарилади. У маънавий жиҳатдан эзилган Чжоуга бўйсунмайди.

Ёш артистка Н. Мягкованинг ролни бажариши яхши таассурот қолдиради. Унинг ўйинида миллий хусусият акс этган. Артистканинг ўзига хос лирик ва драматик ўйини айниқса финалда кишини қойил қолдиради. Н. Мягкова Лу Си-Фин образини яратиш билан катта ижодий ютуққа эришган.

Чжоу уйида хизматкор Лу Гуй (артист П. Дроздов)— ўз хўжайинларининг содиқ ва ҳийлакор малайидир. У маккор, ёвуз ва қўрқоқ. Пул учун у ҳар қандай разилликка боради. Артист унинг ана шу пасткашликларини ҳаётий тарзда очиб беради.

Лекин бизнинг назаримизда спектаклда айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, Она Лу (артист В. Александрова), унинг ўғиллари Лу Да-Хай (артист Н. Хлибко), Чжоу Пин (артист Л. Колесников) образлари охиригача етказилмаган. Ишчи Лу Да-Хайнинг хатти-ҳаракати сунъий, ғайри табиий. Чжоунинг кичик ўғли Чуннинг образига (артист В. Русинов) тушуниб бўлмайди. Баъзан у ҳали ёш, кўп нарсаларни тушунмайдиган йигит, баъзан масхаравозга ўхшаб кетади.

Композитор А. Берлин музикаси, сўзсиз, спектаклнинг ғоявий мазмунини очиб беришга ёрдам беради, лекин спектаклдаги музикалар ёдда қоладиган даражада эмас. Бу камчиликлардан қатъий назар, бу асарнинг саҳналаштирилишида постановкачи — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист А. Гинзбург, режиссёр О. Чернова, рассомлардан И. Вальденберг ва Д. Ушаковларнинг хизматларини алоҳида қайд этиш керак. Спектакль бутун ижодий коллективнинг катта муваффақиятидир.

Т. ОБИДОВ.

Суратда: Ши Пин — В. Александрова, Фань И — К. Ефремова ва Лу Гуй — Л. Дроздовлар.

М. Розенкранц фотоси.

СССР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ГДР ГА БОРГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА ЭРОН ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ТЕҲРОН, 15 август. (ТАСС). «Иттилоат» газетаси СССР Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Бирлашган социалистик партияси ва Германия Демократик Республикаси ҳукумат делегацияси билан олиб борган музокаралари тўғрисидаги қўшма баёнотни шарҳлаб, бошмақоласида бундай деб ёзади: Совет делегациясининг Германия Демократик Республикасига борганлиги, шунингдек КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. С. Хрушчевнинг нутқлари «герман миллатининг муҳим ҳаётий масаласи — Германиянинг бирлигини тиклашга» бағишланган эди. Газета таъкидлайдики, Н. С. Хрушчев «Германиянинг бирлигини тиклашнинг реал йўлини кўрсатиб берди».

Тунис республикаси президентининг баёноти

ЛОНДОН, 15 август. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Тунисдан хабар беришича, Тунис президенти Хабиб Бурғиба Англиянинг Уммондаги ҳарбий ҳаракатларини танқид қилган. У, Тунис «Уммон ва Маскат протекторатларининг мустамлакачиликдан озод бўлишларини қизғин истайди» деган.

СССР-Финляндия футбол матчи

ХЕЛЬСИНКИ, 15 август. (ТАСС). 15 август куни Хельсинкида Совет Иттифоқи ва Финляндия терма командалари ўртасида футбол бўйича иккинчи учрашув бўлди. Ўйин келаси йилда бўладиган жаҳон чемпионатига қатнашувчиларни аниқлаш тартибида ўтказилди.

Ўйин 10:0 ҳисоби билан совет футболчилари ғалабаси билан тугади.

Америка самолёти Сурия ҳаво чегараларини бузди

ДАМАШҚ, 16 август. (ТАСС). «Ассарха» газетасининг хабар қилишича, кеча туш вақтида Американинг тўрт моторлик самолёти Суриянинг ҳаво чегараларини бузиб, Дамашқ районида пайдо бўлди.

Самолёт ерга қўниш ҳақидаги буйруққа итоат қилмаганидан кейин, деб ёзади газета, Суриянинг ҳарбий самолётлари ҳавога кўтарилдилар ва Америка самолётини Дамашқ аэродромига қўнишга мажбур қилдилар.

Америка самолёти кўздан кечирилгандан ва фотоаппаратлар мусодара қилинганидан кейин, унга Сурия тупроғидан чиқиб кетишга рухсат этилди.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VIII да **Ганг дарёсининг қизи**, 18/VIII да **Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VIII да Ўзбекистон санъат усталари ҳамда ёшлар ва студентларнинг VI Жаҳон фестивали лауреатлари иштирокида **концерт**, 18/VIII кундуз **Севилья сартароши**, кечқурун **Кармен**.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли (қишки) — **Тоғлардаги застава**, кечқурун **Райком секретари**, кеч соат 5 да **Хиросима**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Подгалье ўт ичида**, кеч соат 10 да **Балиқчи ўғли**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз **Балиқчи ўғли**, кечқурун **Подгалье ўт ичида**.

«ХИВА», «УДАРНИК», — **Подгалье ўт ичида**.

«САЛЮТ» — **Менинг қизим**.

«ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

18 августда

VI Жаҳон фестивали III Халқаро дўстлик ўйинларининг қатнашчиси билан Халқаро ўртоқлик учрашуви. **Цейлон** (Коломбо шаҳри) — **Ўзбекистон** («Пахтакор») командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кеч соат 6 да бошланади. Муассаса, корхона ва ўқув юртларининг заявкасига мувофиқ билетлар ҳозирдан сотилади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТР
(Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида)
19 августда

Катта концерт

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Раззоқ Ҳамроев**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фароғат Раҳматова, Эътибор Жалилова, Зайнаб Полтушева, Абдуғафур Абдураҳмонов, Ашурали Юсупов** ва театр солистлари қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 02798. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1869.